

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Demokrasi savaşını yükselt!
Yıl:11, Sayı:265, 20 Ağustos 1984

Demir tavında dövülür

Türkiye'de eylül ya da sonbahar beklentisi sözleri ortalığı sardı. Bunun nesnel temeli, durumun bugünkü gibi süremeyeceğinin, birşeyler değişmesi gerektiğinin gözle görülür apaçık bir veri oluşudur.

Türkiye'de eylül ya da sonbahar beklentisi sözleri ortalığı sardı. Bunun nesnel temeli, durumun bugünkü gibi süremeyeceğinin, birşeyler değişmesi gerektiğinin gözle görülür apaçık bir veri oluşudur. Kuşkusuz nelerin nasıl değişmesi gerektiği konusunda sınıfların, onların çeşitli siyasal sözcülerinin yaklaşım ve çabaları farklı farklıdır.

Demir tavında dövülür. İşçi sınıfının "sonbahar beklentisi" demirin tavına gelmesidir. Süren toplu sözleşme ortamı, burjuvaziyi, onun devletini, yasalarını ve sendikalardaki kollarını iyice sergiliyor, açık düşürüyor, geri ve deneyimsiz yığınları eğitici işlev görüyor. Öte yandan burjuvazinin iç çelişkileri kızışıyor, çatlakları giderek büyüyor. Demir yavaştan tavına geliyor ve ileri işçiler bunu bekliyor.

Pahallılık, işsizlik, evsizlik, susuzluk, bunlar yetmiyormuş gibi en basit demokratik haklardan bile yoksunluk halk yığınlarının yaşamını her geçen gün biraz daha sıkıntıya boğuyor. Emekçilerin burjuvaziden bir beklentisi artık olamaz. Onların da "sonbahar beklentisi" işçi sınıfının başı çekmesi, sınıf "muharebesi"nin yükselmesidir.

Burjuvazi de bu muharebenin geleceğini görüyor. Nazlı Ilıcak, Türkiye'nin "muhabere alanına" dönmesinden duyduğu endişeyi açıkça dile getirdi. Yazdığı yazılarda bu endişeden kurtulma yollarını arıyor. Kâh "Büyük Türkiye" diye büyük harflerle yazarak Demirel'den medet umuyor, kâh ANAP'a ilişkin yeni umutlar beslemeye çalışıyor. Ancak tüm bunları yaparken, "alternatif yok" sözcükleri sık sık satır aralarından süzülüyor. Yine de arayışını sürdürüyor.

Zaten tüm burjuvazinin "eylül ya da sonbahar beklentisi", bir yanıyla açık sınıf savaşının patlak vermesi, öteki yanıyla buna karşı bazı önlemlerin getirilmesidir. Değişik burjuva kesimler önlemler konusunda farklılaşıyorlar. Hatta bazıları giderek umutsuzlaşıyorlar.

Mehmet Barlas, eylülün, ekimin gelişi ağustostan bellidir, güneşsiz bir yaz geçirdik, demek ki eylül ekim de güneşsiz olacak diye yakınıyor. Herhalde burjuva çevrelerde yeni bir darbeden bile medet umanlar var ki, yine Mehmet Barlas, bu kesimler üzerinde caydırıcı etki yapmak için "ABD artık cuntalardan yana değil" diye öğütler veriyor.

Umutsuzluğu en iyi sezen ve bu duruma çok kızan yazarlardan Metin Toker, en cömertlerin bile tanıdığı sürenin sonbaharda sonu geliyor diye yazdı. Ancak yazılarındaki "somut" öneri, 'Ali'nin Külahı Veli'ye, Veli'ninki Ali'ye artık yürümez, daha fazla külah üretelim' olmaktan öteye geçemedi. Oysa üretebilselerdi üretirlerdi.

Burjvazinin "sonbahar beklentisi" süreci, kuşkusuz hareketsiz, barış içinde bir süreç değildir. Daha sonbahar gelmeden, depremler başladı.

Genel olarak devlet aygıtı, özel olarak ordu, MİT, emniyet, Yargıtay, Anayasa Mahkemesi, tüm yargı sistemi bakanlıklar ve bürokrasi deprem geçiriyor. Tüm siyasal partilerde şu ya da bu biçimde ve ölçüde deprem var ama ANAP artık çatırdıyor.

Evren ordu içinde "temizlik" yapıldığını açıkça söyledi. Tutuklamalar, hatta çatışmalar olduğu söyleniyor. Tüm bunlar bir de terfi sezonunun olağan sarsıntılarıyla birlikte düşünülürse ordu içinde işlerin ne kadar karışık olduğu açığa çıkar.

Ayrıca, emniyet müdürlerinin çoğu değişti. Hakimler, savcılar arasında büyük çaplı bir yeniden atama furyasına girişildi. Yargıtay ve Anayasa Mahkemesi'nde kavgalar sürüyor. *Milliyet*'te "yargı doruğunda huzursuzluk" diye bir yargıtay üyesi durumu açıkça da yazdı. Bakanlıklar bile birbirlerine düşüyorlar. Çeşitli olaylarda MİT'in adı sık sık duyulmaya başladı.

Ağrı belediye seçimleri yapıldı. Burada birçok karanlık oyunun döndüğünü burjuva rakipler birbirlerine karşı kavga içinde kendileri açığa verdiler. Seçimleri ANAP "kazandı"! Ama büyük başarı gibi gösterilen bu kazanımın tadını çıkaramayacağa benziyor. Çünkü kendisi neredeyse silahlı çatışmaya dönüşecek bir kavga gürültü içinde çatırdamaktadır.

ANAP içinde MSP, MHP, AP kavgası artık doruk noktalara yükseldi. MİT'inden hazineye, gümrük kapılarından emniyete, bakanlıklara kadar yayılan bu kavgada ekonomik kozlar da oynanıyor. Suudi Arabistan ve zengin Arap ülkelerinin sermayesini Türkiye'ye çekme hünerini gösteren Korkut Özal'ın MSP'lilere puan kazandırması üzerine MHP'liler harekete geçtiler. Bunların hareketi yalnızca karalamalar, örgütsel hileler vb. düzeyinde kalmıyor, düpedüz el altı tehditleri de içeriyor.

Devletin, ordunun, yargının, ANAP'ın çatırtıları arasında Özal, halkta boş umut yaratma çabasını yoğunlaştırdı, tek sorun umut yaratmaktır diye bunu açıkça da söylüyor. Bu umut yaratma çabasında kullanacağı pek bir iç malzeme de kalmadığı için, Evren'le iş bölümü içinde, giderek dış siyaseti, emperyalistleşme özlemlerine yönelik girişimleri yoğunlaştırdılar.

Özal, büyüklük deyince yalnızca ekonomi anlaşılmaz, ordu, jeopolitik konum vb. de çok önemlidir dedi. Gerçekten de "büyüklük" amacına yönelik olarak Türkiye'nin jeopolitik konumunu işportaya çıkardılar. Havaları da tam "büyüklük" ukalalığını taşıyor. Evren, Kıbrıs'ta da olsa, laikliğe aykırı öğretime izin vermem dedi. Yani artık Kıbrıs'a da karıştıklarını gizleme zahmetine bile katlanmıyorlar.

Öte yandan, Türkiye'ye İran'dan, Irak'tan, Suudi Arabistan'dan, öteki Körfez ülkelerinden gelen heyetlerin sayısı hızla arttı. İran-Irak savaşına ilişkin bazı el altı hesaplar yürüyor. Belki "sonbahar beklentisi"nin bir parçası da Ortadoğu'da savaşa bulaşarak, yayılarak "büyüklük" taslamaktır.

Halkımız böyle "büyüklük" istemiyor. Türkiye halkları gerçek büyüklüğü, işçi sınıfının öncülüğünde kazanacağı büyük bir devrimci zaferde aramaktadır.

Cemile Çakmak

Gazeteler Türk-Metal ile MESS'in aylardır süren pazarlığı konusunda "ipler koptu, kopuyor" yollu başlıklar atıyorlar.

İpler koptu kopuyor

Gazeteler Türk-Metal ile MESS'in aylardır süren pazarlığı konusunda "ipler koptu, kopuyor" yollu başlıklar atıyorlar. Ama bu başlıklar gerçekte sorunu daraltma çabasını yansıtıyor.

"İpler koptu, kopuyor", yalnızca Türk-Metal ile MESS arasındaki ilişkiler için değil, tüm sendikal alanda ve üstelik sendika yönetimlerinin niyetlerinden bağımsız olarak geçerlidir. Sonra "ipler" konusunu daha da açmak gerek, çünkü "ipler" yalnızca sendikal alanı da kapsamıyor.

İpler yalnızca yürütülen sözleşmeler, iplerin kopması da yalnızca sözleşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması değildir. İpler iki sınıfın, işçi sınıfıyla burjuvazinin karşılıklı tüm ilişkilerini simgeliyor ve koptu kopacak denebilir durumda olan da bunlardır.

Bu genel durum kuşkusuz sözleşmelerde bugün en açık yansımalarını buluyor. Sözleşmeler süreci, gerici planları ve plansızlığın, ipin ucunu kaçırmışlığın şaşkınlığını birlikte içeriyor. Yalnızca sözleşmeler değil, yönetim düzeyinde sendikal alanın tümü böyledir ve çelişkiler, tutarsızlıklar ile sinsi planları içiçe barındırıyor.

Türk-İş zirve zirve diye konuştu, söze gelince iş yasalarının değişmesini isteyeceğinden dem vurdu, işe gelince sürekli oyalıyor. Yasa değişikliği önerisi olarak şimdilik yalnızca SSK ile ilgili beş öneri sundu.

Gerçekte Türk-İş yönetimi, sendikal hareketin yönetiminde kalmaya çabalayacaksa, iş yasalarında değişiklik istemek zorundadır. Ama aynı zamanda öyle bir açmazdır ki, bu değişiklik isteği ciddi bir biçimde gündeme gelirse de, gelmezse de işçi tabanından muazzam bir enerji boşalmak üzere bekliyor. Herhalde Şevket Yılmaz bunun "çözümünü" ABD'ye kaçmakta buldu!

Böyle açmazlar içinde bulunan Türk-İş yönetimi deli saçması tutumlar takınıyor. Sözleşmelerde %45 zam istenecek dediler. Sonra bir açıklama çıktı, Teksif'in %110 zam isteği duyuruldu. Bundan iki üç gün sonra ise %35+15 bin istediklerini söylediler.

Türk-İş'in gündeme getirmesi gereken yüzlerce sorun birikmiştir. Çalışma Bakanlığı işkolu barajına ilişkin garip listeler yayınlamaktadır. Bazı sendikalar beş ayda %500 üye artışı sağlamış (!), bazı sendikalar da üye kaybına uğramışlardır. Sonra demiryolu işçilerinin örneğinde işkolu işyeri sayılmakta, baraj %50'ye yükseltilmekte, sendikanın üyeleri ise %50'nin altına düşürülmektedir. Bunlara ek olarak devlet garip bir kurul kurdu. Bu kurul, devlet işyerlerinde yalnızca %30 zam veririz diyor. Öte yandan bu gün yasaların tanıdığı türden grevin bile yasak olduğu bazı alanlarda sözleşmeler çıkmaza girdi, arabulucu da tatile gittiğinden işler bekliyor! Bir de emeklilik yaşını 50-55'e yükseltme söylentileri var.

Daha çok sayılabilir. Bu sorunlara sahip olan sendikaların çoğu Türk-İş üyesidir ve Türk-İş *nesnel olarak*, bu sorunları gündeme getirmek zorundadır. Oysa o geveliyor.

Şevket Yılmaz ABD gezisine gitmeden önce *Time* muhabirine "toplumsal patlama lafını kullanmak istemiyorum" demiş. Demek ki artık toplumsal patlamanın lafını etmek bile "tehlikeli" oldu ve böylesine "tehlikeli" bir ortamda Türk-İş yönetimi kontrpiyede kaldı.

Bir yandan sağ Türk-İş yönetiminin bile böyle kontrpiyede kalmışlığı, şaşkınlığı sürerken ve aynı zamanda oyalama işlevi görürken, öte yandan burjuvazi başka sinsi planlar da uygulamaya çalışıyor.

Sağ gazeteler kışkırtıcı manşetler çekiyorlar: "Ücretler düştükçe kâr artıyor", "altı aylık fiyat artışı %255'e dek vardı", "Kalemli işçiler en iyi korunan kesim dedi". (*Tercüman*) Bunlara karşılık yönetimleri en azılı gericilerin elinde bulunan sendikalar en yüksek zam isteğinde bulunuyor, greve çıkmayı planlıyor, işverenlerin "serbest sözleşme" (!) ortamının varlığını unuttuklarından vb. yakınıyorlar.

Böylece, işbölümü içinde uygulanan bir plan bir kez daha ortaya çıkıyor: Ülkedeki feci ekonomik durumdan en azılı gerici sendikaları öne çıkarmak için yararlanmak.

Bunu yaparak sendikal alanda iş yasalarının gündeme gelmesini engellemeye, genelde ise sağ "militanlık"la azılı gerici güçleri beslemeye çabalıyorlar. Ancak ortam böyle çabalara da pek pabuç bırakmayacak denli gergindir. Sağ içerikte bir militanlık fazla tutmayacağı gibi, bugün yalnızca biçimsel olarak değil, aynı zamanda içerikte militan sendikacılık Türkiye'de su gibi, hava gibi nesnesl bir gereksinim olmuştur.

S. Günbudak

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 407 London, E16 2EA ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Hep nal toplayacaklar

Türkiye'de faşizmin çözülmeye başlaması ve *TKP-İşçinin Sesi*'nin bu gerçeği açıklaması sol hareket içinde tepkiler yarattı. Başta menşevikler olmak üzere birçok hareket bu görüşe karşı çıktı. Faşizm kendiliğinden çözülmez, tam tersine kurumsallaşıyor dediler. Faşizme yıllar yılı şu ya da bu yolla destek vermiş burjuva muhalefetten de demokrasi mededi ummaya başladılar. *Yol ve Amaç*'ta Haydar Kutlu şöyle diyor:

"Muhalefet partileri bu oyuna gelmemelidir. Çünkü bu yol istikrar adı altında Özal hükümetine karşı muhalefetten vazgeçme, halkı parlamentodaki cuntadan izinli sözde muhalifler aracılığıyla oyalama yolu olacak ve elbette bu yola girenlerin dağılmalarına, güçten düşmelerine yol açacaktır. İstikrarsızlık, muhalefetin parlamento dışında ya da içinde olmasıyla değil, doğrudan Özal hükümetinin politikasıyla, ülkenin kronik sorunlarıyla bağlıdır. İstikrar için Evren-Özal iktidarı yıkılmalıdır ve halkın sorunları çözülmelidir." (*agy*, sayı:4, s.8)

Yani hem faşizm çözülmüyor, tersine kurumsallaşıyor, hem de bu dönemde legal olarak kurulmuş burjuva partiler "faşizmi yıkmaya" ve "halkın sorunlarını çözmeye" yeteneklidir!

Menşeviklerin düştükleri çelişkiler bununla kalmıyor. Gene Haydar Kutlu'ya göre, "25 Mart yerel seçimleri Evren-Özal ikilisini durdurabilecek güçlerin daha belirgin bir şekilde ortaya çıktığının göstergesi olmuştur". "Hangi muhalefet partisine oy verirse versin 7 milyon işçi, emekçi, köylü, esnaf ve küçük işletmeci en elverişsiz koşullarda bile diktatörlüğe, Özal hükümetine karşı oy kullanmıştır." (*agy*, s.7) 7 milyon emekçi cunta partilerine karşı oy kullanmış, muhalefet partilerini seçmiş, ama bunun gösterdiği şey faşizmin kurumsallaşması olmuştur!

Çok açık olan birşey, menşevikler faşizmin çözüldüğünü bal gibi biliyorlar. Ama herhalde daha bir yıl önce "iktidara getirdikleri" faşizmin bu kadar çabuk çözülmesini tabana nasıl izah edeceklerini bilmiyorlar. Gerçeklere, bilime bir kez sırtını döndün mü gerisi çorap söküğü gibi gelir. Menşevikler bu yüzden nal toplamaktan kurtulamazlar.

Y. Taşkıran, Mannheim

İnsan önce kendine karşı savaşımı kazanmalı

Selam Yoldaşlar,
Bu benim size ilk mektubum. Aslında yazmakta zorluk çektiğimi belirtmeliyim. Çektiğim zorluk anlatmak istediklerimi anlatamamak kuşkusundan kaynaklanıyor. İnsan anlatmak istediği şeyleri anlatmakta zorluk çeker mi diyebilirsiniz. Türkiye gibi bir ülkede, görece anlamda, baş döndürücü bir hızla bazı şeyleri öğrendiğini gören, yaşayan bir insan için bu doğal karşılanmalı.

Önce sizler — ve bizler — hakkındaki bazı düşüncelerimi açıklamak istiyorum. Diğer örgütler gibi biz, devrimimizi en keskin, en kemik biçimiyle uygulayalım, oluşturacağımız üretim ilişkisi kendi insan tipini ve kültürünü de yaratır demiyoruz. Bu insan tipi önceden hazırlanmaya başlanmadan bazı şeyleri hayata geçirmenin güçlüğünün bilincindeyiz. Sosyalizm ve demokrasi anlayışımız, ya da düzeni yıkmayı amaçlayacak denli ileri gitmeyen partilerin örgütlenmesine izin vermeyi düşünmemiz yada düşüncelerini yaymak isteyen insanlara bazı kolaylıklar tanımayı savunmamız bunun göstergeleridir.

Devrimi yapabilmek, hemen her alanda ve her anlamda — ideolojik, taktik, teorik — doğru, tutarlı ve zamanında tavır koyabilmeyi gerektiriyor. Ve bence bir de "siyasal" kaygulardan, kendi kendini tatmin duygusundan arınmış insanlardan oluşan bir kadro. Size olan güvenim işte özellikle bu noktadan başlıyor. Bir örgüt tabanındaki, hem de en tabanındaki bir insanın örgütüne ve onun üst düzeyine güvenebilmesi gerçekten çok güzel birşey.

Ben büyük bir kentin büyük bir üniversitesinde okuyorum. Ailemin çalışabilecek üyesi olduğumdan ayrıca çalışmak zorundayım. Gerçi sanayi proleteri değilim. Küçük burjuva eğilimlerin de tümünü attığımı söyleyemem. Ama yoldaşça eleştirilerle bu doğrultuda kendime çeki düzen vermeye ve örgütümüze layık bir insan olmaya başladığımı söyleyebilirim. Sonuçta bu birey düzeyinde bir savaşım. Ve bu savaşımı kazanamayan insanlar hem bulundukları örgüte zarar verirler, hem de devrim sürecinde eminim ki yarı yolda kalırlar. Yarı yolda kalmak deyimi aklıma çalıştığım şirketi getirdi. Bu şirketin ortaklarından biri 12 Eylül öncesinin hızlı (!) devrimcilerinden.

Yoldaşça selamlar.

B.Y., Ankara

Koşullandırma değil bilinç

Yoldaşlar,
Sizlere uzun zamandır kafama takılan bir konuda düşüncelerimi yazmak istiyorum. Konu şu: Kadroların, yığınların bilinçlendirilmesi ya da koşullandırılması.

Bir partide demokratik-merkeziyetçilik yerini bürokratik-merkeziyetçiliğe bırakmışsa o partide eleştiri-özeleştiri, tartışma yok demektir, partiye çiftlikçi anlayış egemendir. Böyle bir partide kadroların komünist bilinçle donatılması görevi de doğal olarak terkedilir. Artık kadroların koşullandırılması söz konusudur: "Bu işin böyle olması gerek! Neden? Çünkü parti böyle söylüyor! Parti neden böyle söylüyor? Söylenmez, çünkü konspirasyonu bozar!"

Konuya bir de şu yandan bakalım. İşçi sınıfının, yığınların kendiliğinden örgütlenmesi, ayaklanması söz konusu olabilir mi? Elbette olur. İşçi sınıfı, yığınlar kendiliğinden örgütlenir de, ayaklanır da. Ancak bu örgütlenmeyi de, ayaklanmayı da komünist temele oturtacak olan bilinç ögesidir. İşçi sınıfı komünist bilinci kendiliğinden elde edemez. Yığınlara komünist bilinci taşıyacak, onların savaşımını devrim için, erk için savaşıma bağlayacak güç komünist partisidir.

Şimdi yukarıda sözünü ettiğimiz partiye dönersek, kendi kadrolarına, kendi yapısı gereği bilinç diye koşullandırma sunmaktan başka bir yolu kalmamış bu parti yığınlara ne taşıyacak?

Yığınların devrime katılımı, kendi deneylerinin komünist fikirleri doğrulamasıyla mümkündür. Komünistler yığınların deneyimlerinden kalkarak komünizmin doğruluğunu onlara gösterirler. Yığınların bilincini değiştirir, onlara komünist bilinç aşılarlar. Devrimin utkusu ancak bu yolla garantilenebilir.

Komünist partisinin görevi kadroları, yığınları koşullandırmak değil onlara sınıf bilinci vermektir. Bu görevi ise ancak Marksçı-Leninci bir komünist partisi yerine getirebilir, getiriyoruz.

Eser Erdem, Hamburg

Yoğun patlayıcı madde birikti

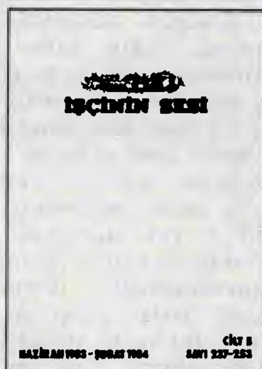
Değerli Yoldaşlar,
Bu akşam yaptığım bir ev ziyaretinde, 60'lı yıllarda MDD hareketinde yer almış eski bir tanıdıkla konuştum. Bu arkadaş şimdilerde pasif ancak hâlâ sol sempatizanı birisidir. Anlatırken biraz abartmalı anlatıyor ama söyledikleri bana oldukça ilginç geldi. Mesleği gereği sürekli değişik kesimlerden insanlarla karşılaştığından kulağı delik birisi. Sizlere söylediklerini aynen aktarmaya çalışacağım.

Arkadaş bugün Türkiye'de sağın ayrışma içinde olduğu kanısında. Örneğin son seçimlerde 105 MHP'li ANAP'lı olarak parlamentoya girmiş. Söylentilere göre sağ yakın bir gelecekte kendi arasında açık bir çatışmaya hazırlanıyormuş. Camiler vb. aracılığıyla bunun hazırlıkları sürdürülüyormuş.

Anlattıkları ne dereceye kadar doğrudur bilmiyorum ama şu çok açık görülüyor ki Türkiye ortamında yoğun miktarda patlayıcı madde var. Herkes alçak sesle "ne zaman patlayacak" diye birbirine soruyor.

Haydi güzel geleceği ellerimizle kurmak için ileri!

K.R., İstanbul

İşçinin Sesi'nin beşinci cildi çıktı

Fiyatı: 15 sterlin
İsteme adresi: PO Box 407, London E16 2EA
Banka hesap no: 29982855

Artçılığı bile beceremiyorlar

12 Eylül öncesinde eylemden eyleme koşarken pek çoğumuz gibi ben de ideolojik düzeyimi yükseltmeye zaman ayıramadım. Bu sıralarda İGD'de birşeyler olmaya başladı. Ortalıkta devrimci durum, "Zayıf Halka" sözleri dolaşıyordu.

Bu olay birçok arkadaşı araştırmaya yöneltti. İçimizden birinin *İşçinin Sesi*'ni desteklemesiyle biz de tartışmaya girmiş olduk. Bu arkadaşın bizimle olan diyaloğunun engellenmesi ve örgütten uzaklaştırılması bizi tereddütlere sürükledi. Bu olay bir genel üye toplantısıyla atlatılmaya çalışıldı. Ama tartışma konularına hiçbir açıklık getiremediler.

Kafamdaki soruları dernekte tartışmaya başladığımda benim özel bir seminerle eğitileceğim söylendi. Ancak bu gerçekleşmedi.

Resmi parti günlük hedeflerin arasından devrim hedefini gösteremiyordu. "MHP, ÜGD kapatılsın", "Partiye özgürlük" sloganları ağırlık taşırken varolan sisteme alternatif birşey getirmiyordu.

Daha sonra faşist cuntaya alınan tavır (önce Amerikancı sonra faşist) resmi partinin sefaletini gözler önüne serdi.

"5. Kongre" apar topar yapıldı(!) Karşı çıktıkları *Zayıf Halka*'daki görüşleri eklektik bir biçimde çalıp derme-çatma bir programı piyasaya sürdüler. Yani öncülükten vazgeçtik artçılığı bile yüzlerine gözlerine bulaştırdılar.

İşçinin Sesi'yle olan ilişkim aradan geçen yıllar içinde kesik kesik de olsa hep sürdü. Şimdi daha düzenli bir ilişki kurduk. Yayın, bilgi alışverişi ve tartışma toplantıları yapıyoruz.

Devrimci selamlarımla.

B.S., Marmara

Paramparça

Öylesine iriydi gözleri
Aynı özlemleri gibi
Babayiğittiler, cesurdular
Akıl almazdı
ölüme gidişleri
Bir gariplik vardı

Paramparçaydı
Kürdistan geceleri

Yıldız, Russelheim

Hiroşima katliamını lanetledik

Yoldaşlar,
Her yıl yapılan Amerika'nın Hiroşima'ya attığı atom bombasını protosto eylemi Sydney'de 4 Ağustos günü yapıldı. On binlerce demokratın katıldığı yürüyüş çok canlı geçti.

Yürüyüş şehrin merkezi yerinde Belmore Park'ta başladı. Sabahtan itibaren gelmeye başlayan insanlar parkı doldurmaya başladılar. Bütün demokratik kuruluşlar flamalarıyla birlikte yerlerini aldılar. Bizde *İşçinin Sesi* sempatizanları olarak yürüyüşe katıldık. İngilizce kitaplarımızı tanıtan bir kitap sergisi açtık. Sergimiz ilgiyle izlendi. Kitaplarımızın satışını yaptık.

Yürüyüş sırasında bütün Türkiyeli kuruluşlar birlikte, ama kendi flamalarıyla yürüdüler. Yürüyüşte atom bombasını protesto eden birçok pankart yer alıyordu. Yürüyüş boyunca Enternasyonal dayanışma, Amerikan üslerine hayır, faşist cunta defol gibi sloganlar söylendi. Yürüyüşün bitimini Hiroşima üzerine yapılan konuşmalar ve diğer programlar izledi. Emperyalizmin bu gözü dönmüş cinayeti birkez daha lanetlendi.

Emperyalizm dünyada yaşadığı sürece daha çok cinayetler işleyebilir, işliyor. Bu cinayetleri engelleyebilecek tek şey dünya işçi sınıfının gücüdür. Sosyalizmin gelişmesi, arka bahçelerde, zayıf halkalarda devrimlerin olması, dünya devriminin gerçekleşmesi, kanlı emperyalizmi yok edecektir.

B. Can
Sydney, Avustralya

Britanya'da madencilerin grevi büyük bir coşku ve kararlılıkla, militanca sürüyor.

Ya herru ya merru

Grev çoktandır kendi çerçevesinin ötesinde bir anlam kazanmış, ülke çapında sınıf savaşımının düğüm noktası olmuştu. Henüz düğümün ne yönde çözüleceği tam belirmedi ama dönemeç yaklaşıyor ve madencilerin kararlılığı, düğümün işçi hareketinin tümüne ileri adım attırıcı yönde çözülmesinden yana etki yapıyor.

Britanya'da madencilerin grevi büyük bir coşku ve kararlılıkla, militanca sürüyor. Grev çoktandır kendi çerçevesinin ötesinde bir anlam kazanmış, ülke çapında sınıf savaşımının düğüm noktası olmuştu. Henüz düğümün ne yönde çözüleceği tam belirmedi ama dönemeç yaklaşıyor ve madencilerin kararlılığı, düğümün işçi hareketinin tümüne ileri adım attırıcı yönde çözülmesinden yana etki yapıyor.

Sendika ile Kömür İşletmeleri arasında birkaç kez görüşmeler yapıldı. Ancak işveren grevcilerin en önemli bazı istemlerini kabul etmediği için anlaşma sağlanamadı. Bunun üzerine, Kömür İşletmeleri tüm çabalarını "kişisel" mektuplar yazarak, gezici propaganda örgütleyerek vb. işçileri caydırma yönünde yoğunlaştırdı. Bu çabalara büyük umut bağlayan ve vargüçle destek veren basının kendisi, bunların boşunalığını şimdi kendisi itiraf ediyor. Madenciler nuh diyor peygamber demiyor.

Görünürde ve gerçekte taraflar

Görünürde taraflar önce yalnızca Madenciler Sendikası ile Kömür İşletmeleriydi. Hükümet doğrudan karışmak istemediğini belirtti ve hatta karışması yönünde bir öneriyi de reddetti. Kömür İşletmeleriydi. Hükümet kararlı savaşımı karşısında bir taraf olarak oldukça yetersiz kaldı. Bunun üzerine hükümet hâlâ karışmak istemez görünürken, devletin polisi ve yargı sistemi işverenin yanında açıkça yer aldı. Polisle çatışmalar oldu ve oluyor. Öte yandan yargı sistemi, aldığı kararlarla hangi taraftan olduğunu her geçen gün açıkça ortaya koydu, koyuyor.

Tutuklu madenciler kefaletle serbest bırakılırken öne sürülen koşullar, tüm yurttaşların yasalar önünde eşit olduğuna ilişkin savın kofluğunu sergiledi. Bu arada, bazı taşımacılık şirketlerinin vb., grev gözcülerini aşarak geçmek isteyen kamyonlarına grevcilerin zarar verdiği gerekçesiyle, yargı sistemi kendi kendine, hiçbir başvuru olmadan kararlar aldı ve Güney Galler'de sendikaya uyarıda bulundu.

Hiçbir başvuru olmamasının nedeni, herkesin çekinmesiydi. Kimse sendikaya karşı dava açmak cesaretini bulamamıştı. Bu nedenle yargı sistemi kendi kendine harekete geçmiş, ama hem harekete geçişiyle, hem aldığı uyarı kararıyla açık düşmüştü. Üstelik harekete geçerek uyguladığı yasa, sendikalara karşı yeni çıkarılmış olan ve sendikal hareket için çok hassas bir konu oluşturan yasaydı.

Bu durumda hükümet, bir an için karışmama görünümünden vazgeçerek, olağanüstü hal ilan edeceğine ilişkin bazı sözler etti. Madenciler sendikası alemle gelen düğün bayram türünden bir tutum takınınca, bu sözler de unutuldu. Keskin bir sınıf savaşımının ülke çapında patlak vermesine yol açmaktan çekinen hükümet yine karışmama görünümüne geri döndü. Polis ve yargı sistemi bu kez grevcilerle bir *üst düzeyde* yeniden başbaşa kaldı.

Üst düzeyde çünkü grevciler, yargının aldığı uyarı kararına uymadılar. Bunun üzerine yargı bir de yaptırım uygulamak için 50 bin sterlinlik ceza kararı aldı. Sendika bu cezayı ödemeyeceğini açıkladı. Madenciler ilgili sendika şubelerine barikatlar kurdular. Madencilerin yurt dışı sayılan bir adadaki banka hesaplarına mahkeme kararıyla el kondu. El konan hesapların bazıları kişi adına açılmış, dayanışma fonu hesaplarıydı. Genel olarak hesaplara el konması, özel olarak madencilere ve ailelerine toplu yemek pişirmek için kullanılan fonlara el konması o denli kızgınlık yarattı ki bunlar hemen geri verildi. 50 bin sterlinlik ceza alındı ama bu kez yalnızca yargının değil, bankasıyla, muhasebecisiyle tüm sistemin taraflılığı sergilendi.

Bu arada grevci işçileri bölmek için iki maden "işçisi" sendikaya karşı dava açtı. Dava açmak masraflı bir iştir. Bu masrafları nereden karşıladıkları sorusuna bu iki "işçi", kendi ceplerinden karşıladıklarını söylediler. Bu pek inandırıcı olmadı. Gerçekte işçileri, bölme çabalarına karşı uyarıcı bir etki yaptı.

Kararlılık önemli bir etkendir

Bugün öyle bir durum var ki, bir yanda haklılıkları her geçen gün sergilenen, kararlı savaşımlarıyla her geçen gün taktir toplayan grevci maden işçileri, öte yanda "yasalara saygı", "çalışma barışı" vb. edebiyatı, saldırı ve taraflı uygulamaları ile devlet duruyor.

Hükümet, hâlâ doğrudan karışmama görünümünü sürdürmeye çalışıyor ama parlamentodaki tartışmalarda hükümet sözcülerinin söyledikleri bile bu görünümü korumaya pek elvermiyor. Hükümet sözcüsü, grevin yol açtığı zararın 400 milyon sterlin olduğunu ve bunun çok yerinde bir yatırım olduğunu söyledi. *New Statesman* dergisinin yaptığı hesaba göre zarar en azından 1400 milyon sterlindir.

Hükümetin bunu az göstermeye çalışmasının nedeni şudur: Bu grev başarıya ulaşmasın diye yapılan masraf, işçilerin isteklerini karşılamanın gerektirdiği masrafı çoktan aşınca, hükümetin, işçi sınıfına "ders" verme gibi bir gerekçeden hareket ettiği açığa çıkmaktadır. Bu açığa çıkınca ise madencilerin desteği güçlenir.

Nitekim bu yönde işleyen eğilimler giderek güç kazanıyor. Sendikaların tabanında sınıf dayanışması duyguları yaygınlaşıyor. Sendikalar Konfederasyonu TUC'nin yaklaşan kongresi, yöneticilerin bu isteği hesaba katmalarını gerekli kılıyor. Sendikal hareket, dolayısıyla İşçi Partisi giderek destek verme yönünde ilerlemek zorunda kalıyorlar.

Bu durum bir genel greve, hükümet değişikliğine dek varabilir. Bu nedenle *Financial Times* grevi yenmek için yapılan harcamalara en verimli yatırımlar derken, *Economist* Britanya'nın haritada ayrıntıları gösterilmeyen arazilerde dolaştığını belirtiyor. Halkın nabzıyla daha yakın ilişkide bulunan *Daily Mirror* gibi popüler sağcı gazeteler ise, daha dikkatli olunması gerektiğini duyuruyor.

Daily Mirror, 1926'daki genel grev öncesiyle bugünü karşılaştırıyor. O zaman da madenciler grevdeydi, onların da Arthur adlı bir liderleri vardı, diyor. Arthur Cook, "işgününe bir dakika bile eklemeyiz, ücretten bir kuruş bile eksiltmeyiz" belgisiyle konuşurmuş. *Daily Mirror* Arthur Scargill'i Arthur Cook'a benzetiyor ve bu grevin de bir genel greve ulaşma olasılığını vurguluyor.

Bazı ülkelerde burjuvazi şeriat hortlatarak halka baskı uyguluyor

Kısasa kısas

"Din halkın afyonudur." Bu afyonun uyuşturucu etkisi azaldıkça, halklar "öteki dünya"ya ilişkin vaadleri aşıp bu dünyayı değiştirme savaşına daldıkça, din aynı zamanda halkların karşılarına silah olarak da çıkar oldu. Pakistan ve Sudan buna iki örnektir.

Sudan örneği

Sudan'da bundan bir yıl kadar önce Numeyri şeriatı geri getirdi ve şeriat uygulamasını hızlandırmak üzere bu yılın başlarında olağanüstü hal ilan etti. Şimdi Sudan'da hırsızlık yapanın eli, bazı suçları işleyenlerin hemeli hem ayağı kesiliyor. Bir dizi suçun "karşılığı" ise çeşitli miktarlarda kırbaçla ölçülüyor. Bu suçlar arasında berberler için kadınların saçlarına perma yapmak da var!

Söz konusu olan, toplumsal gelişmenin belli bir düzeyinde o düzeye göre doğal sayılabilecek uygulamalar değildir. Böyle olsa, şeriatı şu ya da bu ölçüde aşmış bir toplumda şeriat *geri* getirilmezdi. Ayrıca, kuşkusuz Numeyri'nin gerçek derdi hırsızlık gibi adi suçlar da değildir. Gerçek dert rejimin ayakta tutulmasıdır.

Sudan'ın güneyinde dili, dini farklı topluluklar yaşamaktadırlar. Ülkenin tümünde halkın yaşam koşulları sefalet düzeyindedir. Güneydeki gerilla güçleriyle ordu arasındaki çatışmalar bir yıl önce yeniden alevlendi. Bu durumda Numeyri rejimi, en başta böl yönet siyasetinin bir parçası olarak şeriatı geri getiriyor. Böylece kuzeyde yaşayan ve daha çok Müslüman olan halkı, güney halkı ile karşı karşıya getirmeye çalışıyor. Yalnızca bu kadar da değil! Şeriatla aynı zamanda kuzeydeki halkı da baskı altında tutmaya, susturmaya çalışıyor. Böyle olmasa, şeriat uygulamasını hızlandırmak için olağanüstü hal ilan etmeye herhalde gerek kalmazdı.

Nitekim şeriat uygulaması yalnızca güneyde değil tüm ülkede tepkilerle karşılanmıştır. Öyle ki, Numeyri'nin kukla parlamentosu bile, Numeyri'nin şeriat doğrultusunda önerdiği anayasa değişikliklerini gündeme getirmeyi ertelemek zorunda kaldı. Sonra, Sudan'ın "sadık dostları" ABD ve Mısır da Numeyri'ye çeşitli uyarı ve öğütlerde bulunmaya başladılar. Yine de ABD "yardım elini" çekmeyerek, 1985 yılı için Sudan'a 270 milyon dolarlık yardım vermeyi kabul etti.

Sudan'da şeriat halkı bölmede, baskı altında tutmada "yararlı" olacağı düşüncesiyle getirildi ama böyle bir "yararı" olmayacağı açığa çıktı. Öte yandan Pakistan'da şeriat, daha getirilmeden "sorunlar" çıkardı.

Pakistan'da şeriata karşı direniş

Pakistan' da yasal sistemi "yenilemekle" görevlendirilen İslam İdeolojisi Konseyi bundan üç yıl önce "yenilik" diye bula bula şeriatı buldu ve önerdi. Ziya ül Hak da bu "öneriyi" hemen kabul etti ve İslamlaştırma kampanyası açtı. Uzun hazırlıklardan sonra, bir yasa taslağı hazırlandı ve Ziya ül Hak'ın federal konsey denen kukla meclisine sunuldu. Geçtiğimiz ay taslak mecliste ele alındı.

Yasa taslağı kadınları ve Müslüman olmayanları açıkça ikinci sınıf yurttaş konumuna indiriyor. Taslakta "kısas" ve "tazir" diye iki düzey yaptırım var. Kan davaları tazminata bağlanıyor. Kan davasında öldürülenlerin ailesi 30-35 kilo ağırlığında gümüş alıyor. Davalara şeriat mahkemeleri bakıyor ve mahkemede bir Müslüman erkeğin tanıklığı, iki Müslüman kadının ya da Müslüman olmayan iki erkeğin tanıklığına eşit oluyor. Ayrıca, kan davalarında öldürülen kadınsa tazminat yarıya düşüyor. Yasayla getirilmek istenenlerin yanısıra da, kadınların çarşaf ve peçe kullanmaları, ayrı okullara gitmeleri, oy hakkından yoksun bırakılmaları yönünde "öneriler" ortalıkta dolaşıyor.

Amacı, aynen Sudan'daki gibi, bölerek yönetmek ve halkı baskı altında tutmak olan bu taslak, Pakistan'da daha taslaklaşmadan büyük tepkiyle karşılaştı. En başta da kadınlar bu girişimlere karşı savaş açtı.

Taslakta getirilen değişiklikler daha konuşulurken, kadınlar ayağa kalktılar ve kadınların Eylem Forumu adlı bir örgütlenme oluşturdular. Bu örgüt, getirilmek istenen değişikliklere karşı sesini giderek yükseltti ve bu yıl ağustos ayında bir günü de ülke çapında protesto günü ilan etti.

Bunun üzerine taslak meclisten geçerken bazı temsilciler meclisi terk ettiler ve taslakta küçük değişiklikler yapıldı. Gerçekte taslağın özü değişmedi ama Dinayet İşleri Bakanı Zafer ül Hak, özünün değiştiğini, yeni durumuyla yasanın kadın haklarını genişlettiğini (!) söyledi. Buna örnek olarak da, hamileyken ve doğumdan iki yıl sonrasına kadar bir kadının ölüm cezasına çarptırılmadığını gösterdi!

Ancak yatıştırma çabaları boşa gitti. Kadın örgütü, İslama dayalı yasalara tümden karşı olduğunu ve protestoyu yürüteceğini açıkladı. Henüz Ziya ül Hak'ın taslağı onaylayıp onaylamayacağı belli değil.

Açıktır ki Pakistan'daki bu şeriat saldırısına karşı halkta büyük bir hoşnutsuzluk vardır. Ancak bundan "sol" burjuva güçler yararlanmaya çalışmaktadırlar. Örneğin, Kadınların Eylem Forumu'nun lideri, Halk Partisi'nin öldürülen başkanı Zülfikar Ali Butto'nun kızı Benazır Butto'dur.

Şeriatın hortlaması sonun başlangıcıdır

Şeriat, en devrimci giysilerle de çıksa, bir süre sonra halkın yalnızca afyonu olmaktan, halka ateş eden bir silah olmaya doğru hızla "ilerlemektedir". İran bunun çok canlı bir örneğidir. Kaldı ki Sudan, Pakistan gibi ülkelerde, şeriat kendine uygun giysilerle yeniden ortaya çıkıyor. Bu ülkelerde şeriatı getirenleri bekleyen en "iyi" son, kendi getirdikleri kısasa kısasın kendilerine de uygulanması, en "kötü" son ise amaç ve yöntemleriyle şeriata bulaşmamış halk devrimidir.

Gerçekten de böyle şeriat gibi yöntemleri hortlatmaya çalışan yönetimler, demokrasinin yaşayamadığı gibi açık diktatörlüklerin de iflasa gitmekte olduğu ülkelerdir. Bu yöntemler, son bir umut olarak halkın dinsel amaçlarını sömürerek baskı rejimlerini ayakta tutmaya çalışıyorlar. Ancak bunlar karın doyurmuyor. Bu ülkeleri sarsan ekonomik toplumsal sorunlar durup durürken, halkı baskı altında tutmaya çalışan bu rejimlerle birlikte şeriat da, tarihin, bir daha hortlatılamayacak kadar derinlerine gömülecektir.

Sarıldığı sınıf bayrağını dalgalandırıyoruz

İNANÇ SEÇİÇ yoldaşımızın menşevikler tarafından öldürülmesinin üzerinden dört yıl geçti. İnanç yoldaş 12 Eylül faşist darbesinden tam 14 gün önce, menşeviklerce pusuya düşürülerek öldürüldü. Ölümünden bir yıl önce, parti içinde çıkan kavgada, yoldaşımız *İşçinin Sesi* saflarında yer almıştı.

İnanç, Türkiye'de devrimci güçlerin geri çekilmeye başladığının farkındaydı. Buna karşı durmanın önemini kavramıştı. Nerede direniş varsa oradaydı. Eylemlerde ön saftaydı. Mahallede, okulda eğitim guruplarında eğitim veriyordu. Başka tür çalışmalara da katılıyordu.

İnanç, 29 Ağustos 1980 günü, İzmir Karabağlar'daki semt çalışmasında bir sempatizanla birlikte dönerken, otobüs durağında pusuda bekleyen üç menşevik tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

Yoldaşımız boşuna hedef seçilmemişti. Genç yaşında örnek bir komünistti. Partisi ve komünizm için canını tehlikeye atmaktan hiçbir zaman çekinmemişti. Hiçbir özveriden de kaçınmamıştı. Daha öldürülmesinden birkaç gün önce, ilk kez yaşadığı yaz taarruzunda kanını satarak taahhüdünü aşmaya çalışmıştı.

Yoldaşımızın cenazesi, polislerle çatışma pahasına orak-çekiçli kızıl bayrağa sarılarak taşındı. Yoldaşları, onu camiye sokmadılar. Mezarı başında parti adına yapılan konuşmadan sonra İnanç toprağa verildi.

İnanç öldürülmeden önce, devrimci sınıf savaşımında işçi sınıfının bayrağını daha da yükseltmek için savaşıyordu. Cenazesi de aynı doğrultuda bir adım oldu. İnanç, işçi sınıfının bayrağına sarıldı.

Anısını yaşatıyor, sarıldığı sınıf bayrağını devrim savaşında dalgalandırıyoruz!

Taarruzumuzun adı özveri taarruzu oldu ve 8. Özveri Taarruzu'na az zaman kaldı.

HAYDİ 8. ÖZVERİ TAARRUZU'NA!

1977 yılının yaz aylarında yerel bir örgüt yerel çapta bir girişim başlattı, üyeleri arasında mali özveri yarışı açtı. İlk birkaç yıl yerel çapta yinelenen ve gelenekselleşen bu iki aylık yarış, daha sonra bütün bir örgütün vazgeçilmez geleneği oldu.

"Yaz taarruzu". Taarruz yazları yapıldığı için adı böyle kaldı. Oysa "yaz" sıfatı bu güzel geleneğin özünü, asıl belirleyici özelliğini zaten yansıtmıyor. Bu yıl taarruzun sonbaharda yapılacak olması, başına koyduğumuz sıfatı gözden geçirme, özünü yansıtan, daha kalıcı bir tanımlama yapma fırsatı yarattı.

Taarruz sözcüğü, bu eyleme katılanların tüm enerjilerini, her saldırıda olması gerektiği gibi, olağanüstü bir çabayla yoğunlaştırmalarını yansıtıyor. Bu olağanüstü çabayı, bu kendini aşma, haklı bir dava uğruna savaşıma kendinden daha çok katma seferberliğini en iyi tanımlayan 'özveri'dir.

Evet yoldaşlar! Taarruzumuzun adı özveri taarruzu oldu ve 8. Özveri Taarruzu'na az zaman kaldı.

Taarruzumuzun adını değiştirerek, ona özünü daha iyi yansıtan bir ad koyarak, 8. Taarruz'umuza daha baştan bir ilerlemeyle dalıyoruz. Ancak bu, ad düzeyinde bir ilerlemedir ve tek başına birşey ifade etmez. Asıl önemli olan eylemde ilerlemek, bu taarruzu en başarılı taarruz olarak yaşamda belirlemektir.

Her taarruzun ortak ya da aynı birçok özelliği vardır ama hiçbir taarruz ötekilerinin aynısı olamaz. Ortam değişiyor, örgüt değişiyor, örgütün görevleri değişiyor ve dolayısıyla her taarruz ötekilerden farklı özellikler de taşıyor. Bu taarruz da öyledir.

Taarruz geleneği 1977'de, sınıf savaşı doruk noktasındayken başladı. O yıldan sonra ise sınıf savaşı eğrisi uzun süre, şu ya da bu ölçüde ama hep yokuş aşağı gitti. 1982'de bu gidiş yavaşladı, 1983'de durdu, bu yıl ise ortam, eğrinin yükselmeye başlayacağını gösteren güçlü belirtiler taşıyor! Burada şunu ekleyelim ki Türkiye'de eğri yükselme belirtileri taşırken Avrupa'daki Türkiyeli hareketler arasında gerileme daha da hızlandı. Hem Türkiye'deki hareketlenmenin etkileri geç geldiğinden, hem de biraz Avrupa'nın gevşetici etkisine kapılmaktan olsa gerek. Her neyse.

Her yıl o taarruzu en başarılı kılmanın, duruma göre değişen nesnel, zorunlu gerekçeleri oldu.

Ortada bir gerileme söz konusuyken, birbirinden başarılı taarruzlar gerilemeye karşı başlıbaşına kafa tutmak, gerilemeyi durdurucu, ilerlemeye dönüştürücü etki yapmak demekti. Ortada oportünizmle ayrışma söz konusuyken, birbirinden başarılı taarruzlar oportünizme karşı başlıbaşına devrimci birer darbe idi. Daha da sayılabilir.

Her taarruz birbirinden başarılı olmalıydı, bu taarruz da hepsinden başarılı olmalıdır. Üstelik bu yıl bunu zorunlu kılan, önceki yılların hepsinden farklı koşullar vardır. Sınıf savaşı eğrisinin ucu yukarıyı gösteriyor.

Toplumsal yaşamda kehanetler yapmak komünistlere yakışmaz, bilim dışı bir tavırdır. Ama gözlemler, bilimsel değerlendirmeler yapmak, olasılıkları saptamak ve devrimci almaşığın gerçekleşmesi için gereken adımları atmak komünistin dünyayı değiştirme görevinin zorunlu bir ön koşuludur. Bu anlamda bu yıl hepsinden farklı bir durum var.

Türkiye'de sınıf savaşımın yükseleceği, yığınların yine alanlara, sokaklara taşacağı, proletarya hegemonyasının yaşama geçeceği ve devrim savaşının bu kez iktidara el atacağı koşulların gelişmeye başlaması büyük bir *olasılıktır*.

Bu düzenin sonunun başlangıcını mı yaşıyoruz? Devrimin zaferine giden bir yolun ilk virajlarını mı dolaşıyoruz? Ufuktan doğan, kızıl bir güneşin ilk ışınları mıdır? Bunların kesin yanıtını bilemeyiz ama bilinen bir olgu var: Bu sorulara evet diyebilme *olasılığını* taşıyan koşullar var. Öyleyse bu olasılığı gerçekleştirmek için komünistleri olağanüstü bir çaba bekliyor! Dünyayı doğru yorumlamak yetmez, komünist dünyayı değiştirmek için savaşandır.

Türkiye'yi değiştirme, bu yoldan dünyanın değişimini de etkileme savaşında büyük başarılar için haydi görev başına, 8. Özveri Taarruzuna!

Beş yıl önce ODTÜ eylemiyle burjuva değerlerin yıkıldığı belgelenmişti.

Yıkılan değerlerini ayağa kaldıramadılar

İstiklal Marşı'na "saygısızlığı"* başlatan *ODTÜ'lü devrimci gençler değildi. "Saygısızlık", tek tek her yerde rastlanan ve burjuvazinin toplumu yönetme yeteneksizliğini devrimci durum koşullarında rahatça yansıtan günlük olay olmuştu. ODTÜ'lü Lenince gençler bu "saygısızlığı", daha bilinçli bir konumdan ve ülke çapında bütünleyen bir biçimde dile getirdiler.

Nurten Keskin

8 Ağustos 1979'da şatafatlı bir törenle ODTÜ'yü açmak isteyen burjuvazi ordu bandosuyla İstiklal Marşı'nı çalarken devrimciler ayağa kalkmadılar. Ardından da sıkılmış yumruklarını havaya kaldırarak hep bir ağızdan "Enternasyonal"i söylediler.

Enternasyonal eylemi belleklerde silinmeyen izler bırakan, tarihsel önemi çok büyük bir eylem oldu. Bu durumu Yürükoğlu yoldaş şöyle dile getiriyordu:

"Bu eylem birkaç bin kişinin katıldığı, dolayısıyla ülke çapında düşünüldüğünde küçük çapta bir eylemdir. Önemi sayısından gelmiyor. Bu eylem burjuvaziye ve oportünizme karşı, 'solcu'luğa karşı devrim hareketimizin kıran kırana uzlaşmasız bolşevik yoldan ilerleyişini simgeliyor. Gelişimin yolunu gösteriyor. ODTÜ eyleminin tarihsel önemi buradadır." (*İşçinin Sesi*, 3 Eylül 1979)

Gerçekten de eylem, hem burjuvazinin ve oportünizmin ülke çapında düştüğü aczi, bolşevik kavga yolunun ne denli nesnel bir gereksinim olduğunu yansıtıyordu, hem de düşmanın aczini ve bolşevik kavgayı ülke çapında bilince çıkarıyordu. Bu eylemle, eski düzenin değer yargılarının kokuşmuşluğu, proletaryanın enternasyonalist değerlerinin ne denli yaygınlaşmışlığı, ülkenin tümünden izlenebilen bir platformdan belgelendi.

İstiklal Marşı'na "saygısızlığı" *başlatan* ODTÜ'lü devrimci gençler değildi. "Saygısızlık", tek tek her yerde raslanan ve burjuvazinin toplumu yönetme yeteneksizliğini devrimci durum koşullarında rahatça yansıtan günlük olay olmuştu. ODTÜ'lü Burjuvazinin yüreğini hoplattı. Eylemin ertesi günü yoğun bir anti-komünist kampanya başladı. Burjuvazi çatırdayan değer

Lenince gençler bu "saygısızlığı", daha bilinçli bir konumdan ve ülke çapında bütünleyen bir biçimde dile getirdiler.

Sonuç gerçekten büyük oldu. Eylem güçlü bir temele dayandığı için tüm ülkede yankılandı. yargılarına sımsıkı sarılarak karşı saldırıya geçti.

Gerici öğretim üyeleri "İstiklal Marşı'na saygı yürüyüşü" düzenledi. Tüm burjuva basını anti-komünist çığlıklar atarak Enternasyonal'e saldırdı. Ordu silahlı, bombalı baskınlarla, zırhlı araçlarla ODTÜ kapısına dayanarak tüm topluma korku salmaya çalıştı.

Böyle olması son derece doğaldı. Elbette ki burjuvaziden, indirilen darbenin büyüklüğü oranında tepki gelecekti. En önemli değer yargıları elden gidiyordu. Doğal olmayan kendisine devrimciyim, komünistim diyen kesimlerden gelen tepkiydi.

Oportünistler burjuvazinin karşı kampanyasının yanında durdu. Kimisi, eylem doğru ama zamanlaması yanlış dedi. Kimisi, daha da ileri giderek, İstiklal Marşı ulusal bir değerdir, ulusal değerlere en fazla devrimciler sahip çıkmalıdır, dedi. Proletaryayı ırkçılığa, şovenizme sahip çıkmaya çağırdı.

Oysa devrimci durum yaşanan Türkiye'de bu eylemin bir anda ülkeyi sarsması herşeyi gösteriyordu. Bundan sonra yapılacak tek şey eylemin en kararlı savunusu ile yığınlarda bilinç olarak yerleşmesini sağlamaktı. Ama küçük burjuva kaypaklığı tam burada kendini gösterdi ve burjuvazinin yoğun saldırısı karşısında geri çekildi. Irkçı, şoven değer yargılarının kurtarılması çabalarına yardım etti.

Lenin, eylem ajitasyonun en üst biçimidir, der. ODTÜ eylemi bunu da bir kez daha gösterdi. Kısacası bu eylem, devrimci durum yaşanan 1979 Türkiye'sinde her yanıyla doğru, çok çarpıcı bir eylemdi. Bu açıdan şanlı, kızıl bir eylem olarak tarihe yazıldı. Ama çok önemli bir başka yanı daha vardı: Enternasyonal eylemi, partimizin gelişmesine de önemli bir etki yaptı.

TKP içinde ideolojik ayrılık çok daha önceden vardı, ama Enternasyonal eylemiyle birlikte geniş yığınlar önünde tartışılır oldu. Yalnızca partimizde değil tüm sol hareket içinde eylemin doğruluğu yanlışlığı tartışılmaya başlandı. Menşevik merkez her türlü çabasına rağmen tartışmaların önünü kesemedi. Üstelik bu kıvılcımla birlikte menşeviklerin bütün görüşleri tartışılmaya başlandı. *İşçinin Sesi*, eylemi sonuna kadar savunuyordu. *İşçinin Sesi*'nin komünist çizgisi bu eylemle birlikte iyice gözler önüne serilmişti. Ardından da bildiğimiz tasfiyecilik başladı.

Yürükoğlu yoldaş parti tarihimizde çok önemli bir yeri olan ODTÜ eylemi hakkında şunları söylüyordu:

"ODTÜ eylemi sonucunda, Lenince çizgi karşısında gericisiyle, Türk milliyetçisiyle, burjuvazisiyle, sahte devrimcisiyle geniş bir cephe oluştu. Bu çok iyi bir eylem oldu. Son yıllarda ideolojik düzeyde kendini tüm öteki akımlardan ayıran Lenince çizgi, sınıfsavaşının harında da ayırdı." (*agy*)

Ayrılık sürüyor, Lenince çizgi güçleniyor.

Burjuvazi yıkılan değerlerini ayağa kaldırabilmek için görülmedik bir çaba harcadı, harcıyor. Cezaevlerinde hergün enaz birkaç sefer İstiklal Marşı'nı okutmaya çalışılıyor. Ama cezaevlerindeki yiğit direnişlerin de gösterdiği gibi çabaları boşunadır.

Burjuvazi ODTÜ eyleminin yansıttığı iflastan kurtulabilmiş değildir. İşçi sınıfı toplumu burjuvaziden kurtaracaktır.

İşyer nd küçük direnişl r yapıyoruz

Yoldaşlar,

Her halde biliyorsunuzdur, 12 Eylül öncesi örgütlerin Türkiye dışına çıkmayan kadrolarının bir bölümü Karadeniz yöresinde arazide kamufle oluyorlarmış. İşte bunlardan bir hücrede — önceden hangi örgütün üyesi olduklarını bilmiyorum — bir kadın yoldaşın doğum yapmakta güçlük çekmesi üzerine yakın köylerin birinden bir ebe getirmişler. Bu ebe daha sonra köy muhtarıyla birlikte devrimcileri ihbar etmiş. Yapılan operasyonda dört kişi ölü olarak ele geçmiş, iki devrimci ise kaçmış. İşte bu iki devrimciyi yakalamak için, ilk operasyonun başladığı Tokat yakınlarından kıyıya kadar uzanan bir üçgen içinde, söylendiğine göre 30 bin askerin katıldığı ikinci bir operasyon hâlâ sürmekteymiş. Ve bunca asker yöre halkının gözünde komik durumlara düşüyormuş. Ayrıca kayıp vermekten de çok korkuyorlarmış. Olayın özünde doğruluğundan eminim. Ama bazı ayrıntılar konusunda fısıltı gazetesine pek güvenmemek gerekiyor.

Bir başka haber de şu:

Bu yaz işlerin yoğunlaşmasıyla çalıştığım şirket gazete ilanlarıyla işçi aramaya başladı. Yeni gelen işçi arkadaşların çoğunluğu üniversite öğrencisi ve yaşamlarını sürdürebilmek için çalışmak zorundalar.

Bu işçilerin hemen hepsi devrimci çıktı ve onlarla hemen kaynaştık. Birlikte davranmanın, dayanışmanın önemini kavramış bu arkadaşlarla birlikteliğimiz hemen ürünlerini vermeye başladı.

Eskiden yalnızca işe başlama saatimiz belliyken şimdi öğle yemeği ve iş bitimi saatimizi de düzene koyduk ve 8 saat çalışıyoruz. İkinci istemimiz eşit işe eşit ücret idi. Birkaç güne kadar bunu da alacağımıza inanıyorum.

Hemen hepimiz mevsimlik ve sigortasız işçiler olduğumuzdan sendikamız yok. Ve sendikal yolla hak kazanmak uzun bir süreç. Bu yüzden şimdilik pasif direnişe geçip işi yavaşlatıyoruz ya da işin kalitesini düşürüyoruz. Amacımız şirketin sürekli elemanlarının sendikalaşmasını sağlamak. Ve bunun en iyi yolu da onlara, birlikte davranırsak gücümüzün ne kadar artacağını yalnızca sözle anlatmak değil aynı zamanda göstermek. Biz de gösteriyoruz.

Devrim için canımız feda. Devrimden sonra ülkemizi daha yaşanır bir ülke yapmak için çok çalışmamız gerektiğinin de bilincindeyiz. Ama orada gönüllülük ve söz hakkımız olacak. Şimdiki gibi zorunlu köleler olmayacağız. Bu nedenle çalışma koşullarımızı iyileştirme savaşımımızı, ücretli kölelik sistemini yıkma hedefiyle bağlıyoruz.

B.Y., Ankara

PATLAK VERMEK ZORUNDA

- Cezaevlerindeki eylemler basında yer almadığı halde hemen duyuluyor.
- Su kuyruğunda çıkan kavgadan sonra kadınlar protesto yürüyüşü yapmışlar.
- Çanakkale belediye başkanı ile emniyet müdürü sille tokat birbirlerine girmişler.
- Tam sözleşmeler sırasında Şevket Yılmaz'ın geziye çıkması işçileri iyice kızdırdı.
- Orduya kızgınlık, Emin Alpkaya gibi komutanlar aleyhinde dolaşan söylentilerde de yansıyor.
- ANAP aleyhinde de birçok söylenti dolaşıyor.

Türkiye'de faşizmin çözülme sürecine girmesiyle birlikte burjuvazi, devrimci hareket ve özellikle işçi sınıfı üzerindeki devlet terörünü arttırıyor. Bir yandan toplumda biriken patlayıcı maddeyi yeni kararnameler ve yeni bazı önlemlerle susturmaya çalışıyor. Bunlara, valilere tanınan sınırsız yetkileri, işçi çıkarma yasağının kaldırılmaya çalışılması, MHP'li faşistlerin teker teker salıverilmesi, faşist sendika MİSK'in yeniden çalışmaya başlaması gibi örnekler verebiliriz. Öte yandan faşist Evren yaptığı tüm konuşmalarda 12 Eylül öncesi "terör" dönemi tehlikesinden, komünizm tehlikesinden söz ederek yığınları komünizme karşı şartlandırmaya çalışıyor. Ama buna gücü yetmeyecektir.

Türkiye bugün toplumsal patlamaya gebedir. Enflasyon resmi verilere göre bile yüzde 50'nin üzerinde. Pahalılık, zam furyası emekçilerin belini büküyor. Burjuva gazeteler dört kişilik bir ailenin aylık mutfak masrafının 50 bin liranın üzerine çıktığını yazıp tehlikeye işaret ediyorlar.

Hiç sayılabilecek nedenlerle otobüste, durakta, emekli maaşları kuyruğunda vb. kavga çıkıyor. Geçen gün bir mahallede su kuyruğunda çıkan bir kavgadan sonra kadınlar topluca belediye binasına yürüyüp "suçlu mahalleyi susuz bırakan sizlersiniz" diye bağırmışlar.

Çanakkale'de belediye başkanı ile emniyet müdürü binlerce kişi önünde "fayton durağı" yüzünden sille tokat birbirlerine girip hastanelik ve mahkemelik olmuşlar.

Daha yüzlerce örnek verilebilir. Bunlar burjuva basına yansıyanlar. Bir de basına yansımayanlar var. Size bir olay anlatayım. Türkeş'e bağlı olduğu söylenen Diyarbakırlı Nakşi Bendi tarikatından bir şeyhi geçtiğimiz bayramda bazı çevre köylerden kişiler ziyaret etmişler. Bunun üzerine bu şeyh geçici olarak Gökçeada'da "gözaltına" alınmış. Ancak bu sözde bir gözaltıymış. Daha geçtiğimiz günlerde kaldığı muhteşem eve 5,5 milyonluk mobilya yerleştirilmiş. Bu kesim de bugüne kadar Özal'ı desteklemiş.

Toplumda yaygın olarak konuşulan bir konu da Emin Alpkaya olayı. Emin Alpkaya dünyanın en zengin üç generalinden biriymiş. Kaçakçılık işlerinde vb. parmağı olduğu söyleniyor. Ordu üst düzey elemanlarının böyle yüksek tepeleri kapmaları vb. halk gözünde orduyu iyice yıpratıyor.

Burjuvazi içindeki çelişkilerin artmasının altında yatan Türkiye'deki ekonomik-toplumsal sorunları çözememiş olmaları, işçi sınıfında, halkta biriken nefrettir. Bunun yarattığı korku ve telaş bir yanıyla baskıyı arttırırken öteki yanıyla burjuvazi içindeki kavgayı daha da kızıştırıyor.

Resmi verilere göre, ki gerçeğin çok çok altındadır, işsiz sayısı 3 milyonun üzerine çıktı. Türkiye'de milyonlar aç. Fiziksel ölüm sınırında yaşam mücadelesi veriyor.

Toplumda çürüme belirtileri gazete sayfalarına yansıdığı kadarıyla bile tüyler ürpertiyor. Cinayetler, hırsızlıklar artıyor.

Öte yandan toplu sözleşmeler başladı. Yaklaşık 1 milyona yakın işçiyi ilgilendiriyor. İşveren, hükümet, Türk-İş elele verip işçileri sözde bir "zam"la idare etmeye çalışıyorlar. Bu sözde "zam" bile onlar arasında sürtüşmelere neden oluyor. İşverenler bu isteklere karşı bile direniyorlar. Tam toplu sözleşmeler başlamışken Şevket Yılmaz bir aylık Amerika gezisine çıkıyor. Genel Sekreter Şide ise Anadolu'daki sendika örgütlerini denetleme gezisine çıkıyor! İşçiler buna çok kızıyor, hesabını soracağız diyorlar.

Büyük bir devrimci kitlenin bulunduğu hapishaneler sol muhalefetin odak noktası. Açlık grevleri, baskılara karşı direnişler, eylemler sürüyor. Bu olaylar karşısında basında çıt yok. Yine de olaylar o kadar yaygın boyutlara ulaşıyor ve o kadar yaygın duyuluyor ki Evren her konuşmasında bu konuya değinmek zorunda kalıyor.

Avrupa kamuoyunun, Avrupa'daki Türkiyeli devrimci örgütlerin gösterdiği dayanışma asker-sivil tüm yöneticileri köşeye sıkıştırdı. İkide bir Avrupalı dostlarının "anlayışsızlığından" yakınıyorlar.

Yoldaşlar, ülkede durum böyle. Önümüzdeki günler sınıf savaşımının keskinleşmeye doğru ilerleyeceğini gösteriyor.

Partimizin önündeki ana görev, parti örgütlerini güçlendirmek, ortamdaki legal olanaklardan da sonuna kadar yararlanıp illegal parti çalışmasını daha da yetkinleştirmektir.

Gelecek güzel günler işçi sınıfımızı bekliyor!

M. Uzer, İstanbul

D mokratik üniversit kavgası gündemd dir

Faşist cuntanın Yüksek Öğrenim Yasasını çıkarırken en önemli amaçlarından biri, geçmişte devrimci savaşım içinde etkin bir rol oynamış üniversitelerin yeniden aynı konuma gelmelerini engellemekti. Bu yasayla üniversiteler akademik, mali ve idari yönden devlet kontrolüne sokuldu. Bu uygulamanın doğrudan bir sonucu üniversitelerdeki eğitim öğretim düzeyinin bu kurumun adıyla bağdaşmayacak bir düzeye düşmesi oldu.

Bilimsel düzeyin bu denli düşmesi kuşkusuz Türkiye burjuvazisinin uzun erimli çıkarlarına terstir. Ancak bilimsel düzey yükselsin diye özerklik vb. işleyişler getirmek de burjuvazi için yine ölüm kalım sorunları arasındadır.

Devrimci durumun yeniden yükselme olasılığının nesnel olarak gündemde olduğu Türkiye'de finans kapital bir dizi üst yapı değişikliğine ihtiyaç duydu. Üniversiteler alanında yapılanlar da üst yapının yeniden örgütlenmesinin bir parçasıdır.

Gerek yasada gerekse kurumun yapısındaki tutarsızlıkları azaltmak amacıyla, muhalefetin etkisiyle bazı biçimsel değişikliklere gidebilirler. Ancak aynı zamanda bir Anayasa maddesi konumunda olan Yüksek Öğrenim Yasası'nın özü, Türkiye kapitalizminin yapısal bunalımı çözülmediği sürece aynı kalacaktır. Burjuvazi kurduğu merkezi, sıkı denetimi kaldırdığı, üniversitelere göreceli de olsa bir özerklik, sınırlı da olsa bir demokratik işleyiş tanıdığı anda, bu kurumun kendisi için büyük tehlike oluşturacağının farkındadır. İşte tam da bu nedenle, bugün Türkiye'de özerk, demokratik üniversite istemini elde etmek bir devrim sorunudur.

Yüksek Öğrenim Yasası'nı incelediğimizde, üniversitelerin akademik, idari ve mali yönden tüm özerkliğinin kaldırıldığını, tümüyle devlete bağımlı kılındığını görüyoruz.

Örneğin idari açıdan, üniversitelerde en alt kadrolardan başlayarak kurulan yeni hiyerarşik yapının başına devlet başkanı oturtulmuştur. Yüksek Öğrenim Kurulu ise bir başka örnektir. Bu kurum, kendi tanımlamalarıyla, "tüm yüksek öğrenimi düzenleyen ve yüksek öğrenim kurumlarının faaliyetine yön veren, bu kanunla kendisine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, sürekli görev yapan bir kurum"dur. Yüksek Öğrenim Kurulu'nun üyelerinin seçimi de çok ilginçtir. Kurul üyeleri ya devlet başkanı tarafından doğrudan atanıyor, ya da onun onayından geçerek seçilebiliyorlar. Ayrıca Genelkurmay Başkanlığı hem Yüksek Öğrenim Kurulu hem de Yüksek Öğrenim Denetleme Kurulu için birer üye atama hakkına sahip.

Üniversite organlarıyla ile ilgili yasa maddelerini incelersek, rektörün sonuçta devlet başkanınca onaylanıp seçildiğini görüyoruz. Dekanlar da rektör tarafından atanıyor. Görüldüğü gibi en basit bir demokratik işleyiş olan seçim ilkesi tümüyle ortadan kaldırılmıştır.

Yasa, tüm kurullarda üyelerin çekimser oy kullanmasını yasaklamıştır. Rektöre her üniversite bireyi üzerinde "genel gözetim ve denetim" yapma yetkisini vermektedir. Rektör, istediği her öğretim üyesinin görev yerini değiştirebilmektedir. Nitekim bugüne dek birçok öğretim üyesi rektörlerin bu yasal yetkilerini kullanmaları yüzünden görevlerinden ayrılmak zorunda kalmışlardır.

Yüksek Öğretim Yasası'nın üniversiteleri devlete bağımlı kılan, demokratik işleyişleri kaldıran tüm maddelerini incelemeye girmeyeceğiz. Ancak şunu belirtelim, yasa maddeleri içinde en çok geçen sözcükler "denetim ve gözetim"dir.

YÖK oluşturulduğundan bu yana, toplumda ve üniversiteliler arasında en fazla tepki yaratan konu akademik ve bilimsel özerkliğin kaldırılması olmuştur. Öğretim üyelerinin araştırma olanaklarının ellerinden alınması, rotasyon uygulaması, okunacak kitaplardan ders programlarına kadar her şeyin YÖK gibi bir kurul tarafından saptanması, sınavların sıklaştırılması, her türlü bağımsız araştırmanın engellenmesi, yapılan araştırmaların denetimden geçirilmesi vb. bilimsel özerkliğin nasıl ortadan kaldırıldığının örnekleridir.

Üniversiteler mali yönden de sıkı bir kontrol ve bağımlılık altında tutulmaktadır. Devletin üniversitelere yaptığı yardım azaltılmış, üniversitelerin harcamaları büyük ölçüde kısıtlanmıştır. Bu uygulamanın sonucu, doğal olarak eğitim-öğretim düzeyinin düşmesi olmuştur. Ayrıca üniversitelerin kısıtlanmış harcamalarından arta kalan gelirleri Yüksek Öğrenim Kurulu kasasına aktarılmaktadır. Böylece üniversiteler kendi gelirleriyle bile YÖK'e bağımlı kılınmaktadır.

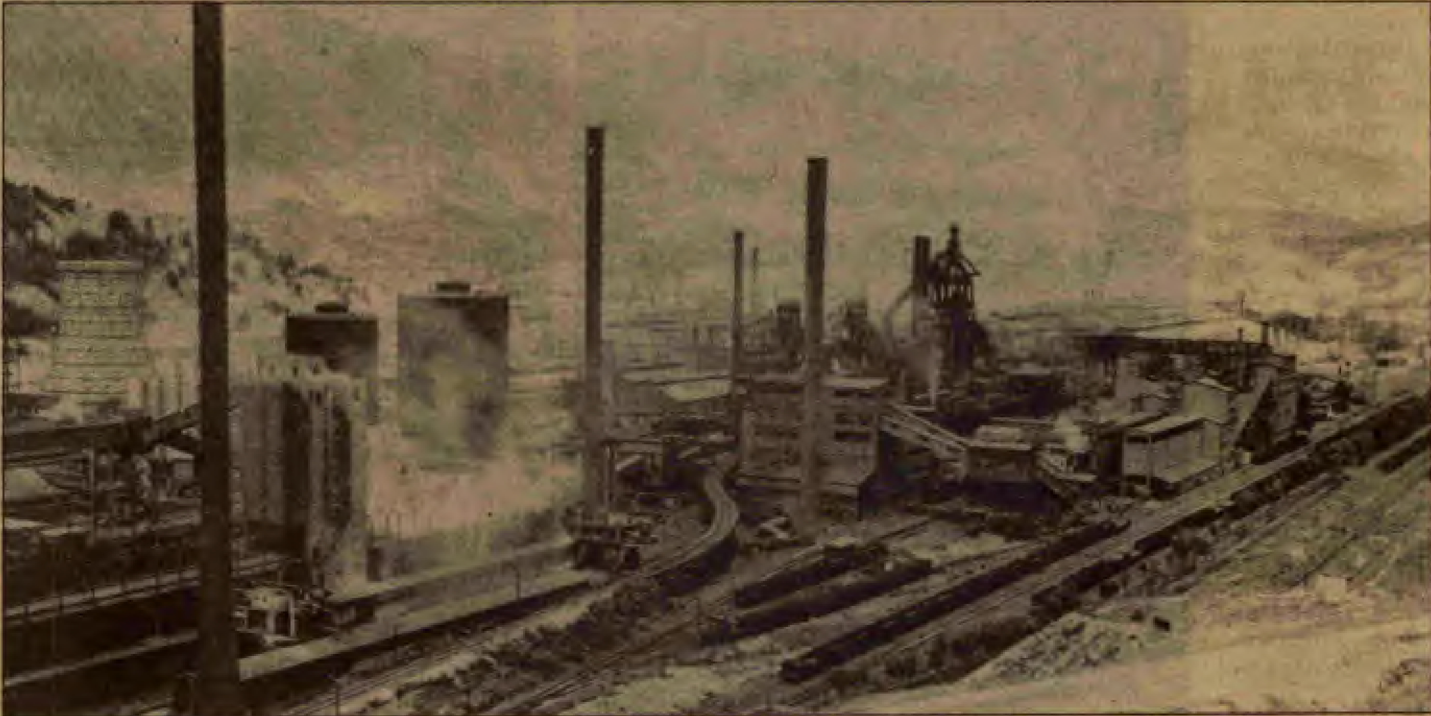
Bir başka ilginç nokta da şu. Çıkarılan bir geçici maddeyle Boğaziçi Üniversitesi ve ODTÜ'deki işçiler memur statüsüne sokulmuştur. Böylece işçilerin başta sendikalaşma olmak üzere birçok hakları ellerinden alınmıştır. Bugün bu üniversitelerde "kazma sallayan memurlar" ortalıkta dolaşıyor.

Bütün bunların yanında YÖK'ün önemli bir görevinin üniversitelerde tüm siyasal faaliyetin yasaklanması, bu yasağa karşı gelenlere ağır cezai uygulamalar yöneltilmesi olduğunu görüyoruz. Örneğin tüm öğretim üyeleri ve öğrencilerin herhangi bir siyasal partiye üye olmaları yasaklanmıştır. Bir öğretim üyesi herhangi bir konuda bir siyasal görüş belirttiği anda üniversiteyle ilişkisi kesiliyor. Ayrıca siyasal bir suçtan hüküm giyen öğrenci üniversiteden atılıyor ve başka hiçbir üniversiteye giremiyor. Sonuç olarak, öğrencisiyle, öğretim üyesiyle tüm üniversite bireylerinin hiçbir güvencelerinin kalmadığını söyleyebiliriz.

Türkiye finans kapitali, önemli bir devrimci potansiyel odağı olan üniversiteleri, bilimsel düzeyi düşürmek pahasına sıkı bir baskı altına almış, devlete bağımlı kılmıştır. Ancak, ortada olan bir gerçek şu ki, bu baskı ortamı kendi karşıtını oluşturmaktadır. Üniversitelerde büyük patlamalara yol açabilecek koşullar burjuvazinin kendi elleriyle döşenmektedir. Bu hoşnutsuzluğu devrim kavgasına bağlamak için çalışmak ise bizim görevimizdir.

Utku İşçi Muhabir Gurubu, Ankara

İŞÇİNİN SESİ
Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!
ÇEK-AL
Demokrasi savaşını yükselt!
Yıl:11, Sayı:265, 20 Ağustos 1984

Y. Çağlar

Yığın çalışmasında gelinen yer

Bir komünist partisinin örgütsel çalışması hiçbir zaman tek yönlü bir çalışma değildir ve örgütsel çalışmanın değişik yönleri birbirini dıştalayan değil, çoğu kez birbirini tamamlayan yönlerdir.

Siyasal savaşımın değişik dönemlerinde, örgütün gelişmesine, içinde savaştığı koşullara bağlı olarak örgütsel çalışmanın herhangi bir yönü diğer yönlere kıyasla özel bir vurgu gerektirir. Yaşam bir dizi örgütsel görevin yerine getirilmesini özellikle ister.

Elbette bu gerekliliğe yanıt vermek diğer yönleri ihmal etmek anlamına gelmez. İkincil yönler ihmal edilince, öne çıkan görevler de kolay kolay yerine getirilmez. Söz konusu olan çok yönlü bir çalışmada dönem dönem değişecek vurgu farklarıdır. Deneyimli bir örgütün belki de özellikle üstünde titizleneceği bir nokta, örgüt çalışmasında vurgu başka bir yöne kaydırılırken, örgütün diğer alanlarda sağlamış olduğu kazanımları koruyabilmektir. Her seferinde sıfırdan başlanmayacak ise, atılımlar her alandaki kazanımları sürekli koruyabilmek üzere kurulacaktır. Ancak partinin temel çalışma alanı yığın çalışmasıdır. Örgütsel çalışmanın tüm pratik yönleri onun içine oturur, onunla birbirine bağlanır. Örgüt saksıda yetişmez.

Örgütün içinde çalıştığı ortamdaki değişmelere bağlı olarak yaşam örgütlenmede bir dizi görevi öne çıkarır, örgütlenme çalışmasının bütünlüğü içinde bir vurgu farkı gerektirir, diyoruz. Bu gerekliliği zamanında görüp, örgütlenmeyi buna göre yürütmek, burjuvazi gibi deneyimli bir düşmanı ufalamaya aday, kendi sınıfının öncülüğüne yaraşır, etkin bir savaş örgütü olan gerçek komünist partisini küt ve donuk "tarikat"lar olan "taklitlerinden" ayırır.

Ayrı bir disiplini olan bir kanat olarak örgütlenmeye başladığından bu güne TKP-*İşçinin Sesi*'nin, bu çerçeve içinde ilginç bir gelişmesi olmuştur. Bu gelişmede önemli bir dönemeç, *İşçinin Sesi*'nin 244. sayısında "Toptancı Siyasete Hayır" başlığı altında yayınlanmış olan yazısında Yürükoğlu yoldaşımızın altını çizmiş olduğu dönemeçtir. Bu dönemece nasıl gelindiğine, yazının ortaya çıkardığı sorunlara ve görevlere, parti çalışması üstündeki etkilerine bugün bir kez daha yakından bakmak önümüzde duran görevlerin üstesinden gelebilmek için yararlı olacaktır.

"Toptancı Siyasete Hayır" yazısı, vurgu nerede olursa olsun partinin temel çalışma alanı olan yığın çalışmasında pratikte ortaya çıkmış olan bir yanlışa dikkati çekiyordu. Emekçinin somut sorunlarından kalkarak yürütülmeyen bir yığın çalışmasının yanlışlığı, bir dizi koşul altında geri planda, partiye göreceli olarak az zarar verir bir biçimde dururken, koşullar değişince, partinin görevlerini yerine getirerek gelişmesine sekte vuran önemli bir engel olarak hızla öne çıkıyordu.

Partinin genel yönlendirmesi, taktiklerde, siyasal tutumlarda ve bunlara bağlı olarak örgütsel çalışmadaki değişmeleri, bu örgütsel çalışmanın altını döşeyen yığın çalışmasının nasıl yürütülmesi gerektiğini çok önceden gösteriyordu. Ancak partinin yerel örgütsel pratiği bunu izlemekte geri kalıyordu. Bu geri kalışın nedeni yığın çalışmasında her dönem ısrarla süren bir yanlış yaklaşımdı: *Toptancı siyaset.* Yürükoğlu yoldaş bu durumu şöyle anlatıyor:

"TKP I. Leninciler Konferansı 1980 yılında yığın çalışmasının ana hatlarını ele aldı, demokratik ve ekonomik sorunların önemine dikkati çekti. Ardından aynı yıl içinde yazılan *Propaganda ve Ajitasyonun Güncel Sorunları* kitabı konuyu geniş bir çerçeve içinde ele aldı ve nasıl bir yığın çalışması yürütmek gerektiğini işledi. 1981 yılında toplanan TKP II. Leninciler Konferansı bu konudaki görüşlerimizi daha da olgunlaştırdı ve özel kararlar çıkarttı. Bu arada, merkez organ konuyu peryodik olarak sık sık ele aldı. Son olarak da Sosyalist Yığın Örgütleri üstüne yazı yığın çalışmasında atılacak adımları ve çalışma biçimini işledi.

"Peki biz bu belgelerde işlenen, bir bölüğü bağlayıcı karar durumuna gelen ve bizlerin ortak ideolojimiz olan tutumları gerçekleştirebildik mi? Neden yapmıyoruz? Bu görüşleri yaşamda uygulamak için geliştirmiyorsak ne için uğraşıyoruz? Bir yandan en doğru fikir ve tutumları geliştir, öte yandan yaşam kendi bildiği gibi, kendi ataleti ve alışkanlıkları

içinde yürüyüp gitsin, bu bize yakışmıyor. Hepimizin bu konuda özeleştiri yapması ve pratik çalışmayı partimizin ısrarla istediği yöne çevirmesi gerekiyor.

(...)

"Yerel kavganın üstüne oturmayan örgüt örgüt olmaz. Örgütlerimiz hâlâ ideolojik gücün kazanımlarını kullanıyorlar.

(...)

"Hatamızı, hızla dağıtıp yoketmemiz gereken hatamızı şöyle söyleyelim: *Toptancı, global siyaset.*"

(...)

"Siyasal çalışmayı, yalnızca yerel siyaset düzeyinde tutmak sendikal siyaseti devrimci siyasetin yerine geçirmek olur... Ancak, yerel-somut sorunlar üzerinde çalışmayı reddetmek de gerçekte 'solcu' suçlamasına hak verdirir.

"Siyasal çalışmanın, çalışmayı yürütenleriyle ve konularıyla böyle iki kampa ayrılması, kapitalist düzenin oyununa düşmektir. Uzun dönemde devrim hareketinin halktan soyutlanmasını ve etkisiz bir güce dönüşmesini getirir.

(...)

"Yerel çalışmaya hakkı olan önemi vermek ve bu çalışmayı devrim savaşına bağlamak zorundayız.

(...)

"Devrime dek, gücümüzün ve saldırımızın artışı oranında artacak bir saldırıyla karşı karşıyayız.

(...)

"Bu saldırıya ancak yığınların içine yerleşerek... yanıt verebiliriz.

(...)

"Yapamayışımızın nedeni söylediklerimizin yanlışlığı değildir... Yığın çalışmasının dinamiğini düzgün oturtamadık. Emekçinin somutundan kalkarak onun en önemli çıkarlarını nasıl savunduğumuzu gösteremedik.

(...)

"Şimdi yapmamız gerekiyor. Global toptancı bir siyasal çalışma yerine yerel çevresel sorunlara oturmuş, oralarda odaklaşmış, oralardan genel devrim kanalına akan bir çalışma gerekiyor.

(...)

"Toptancı siyaset değil, yerel çalışmaya oturmuş devrimci siyaset!" (R.Yürükoğlu, "Toptancı Siyasete Hayır", *İşçinin Sesi*, sayı 244)

Yanlış ve yanlışı düzeltmenin yolları çok net ortaya konmuş. Biz burada uzun dönem geri durabilmiş olan bu yanlışın nasıl bir dönemeçte öne çıkabilmiş olduğuna daha yakından bakacağız ve yazıda gösterilen düzeltme yollarının bazı yönlerini özellikle vurgulayacağız.

Türkiye'de devrimci Marksizmin ortaya çıkışı, o dönemde Türkiye'de yaşanmakta olan devrimci duruma ve yüksek sınıf savaşlarına denk geldi. Giderek kızışan sınıf savaşımının bağrında *İşçinin Sesi* hareketi doğdu. İkinci bir nokta ise *İşçinin Sesi* hareketi eksiğiyle yanlışıyla ama bir komünist partisinin içinde doğdu, onun içinde biçimlenerek bugünkü konumuna doğru ilerlemeye başladı. Denebilir ki örgüt kendi doğal koşullar. içinde doğdu. Nasıl ki doğduktan sonra suya bırakılan bir bebek yüzmesini öğreniyor ve bir daha unutmuyorsa ortaya çıkış koşulları da *İşçinin Sesi*'ne her keskin dönemeçte dönüp başvuracağı bazı hasletleri baştan kazandırdı. Onu merkezi ve savaşkan bir örgüt olarak ortaya çıkardı.

İşçinin Sesi hareketinin yüksek sınıf savaşları döneminde biçimlenmeye başlaması demek, her yerde neyi var neyi yoksa onunla birlikte yürüyen sınıf savaşının içine dalması demek oldu. Savaşımın içine çekilen yığın her bölgede büyüyen, en küçük yerel sorun örneğin Tarsus'ta olduğu gibi doğrudan devletin baskı aygıtlarını karşısına alan devlete yönelen çalışmalara dönüşüyordu. Yerel çalışma bir bakıma kendiliğinden devrim davasına bağlanıyor, savaşımın içinde yer almak yaygın yığın bağları kurmak demek oluyordu.

Yığın bağları İzmir barikatlarında, fabrika işgallerinde, ODTÜ stadyumunda kuruluyordu. Ancak bu bir anlamda yığın bağlarını uzun ve sabırlı bir yerel çalışma sürdürmeden kurmak oluyordu. Bu dönemin savaşımı saha operatörü yoldaşlara ataklığı, coşkuyu, cesareti, direngenliği öğretti. Ne var ki sınıf savaşımının henüz her türlüsünü yaşamamış yoldaşlarda emekçinin somut sorunlardan kalkan yerel çalışmaya gereken önemi vermeme yönünde bir deformasyon da yarattı.

Öte yandan parti içinde menşevizmden ayrışma işçi sınıfına Leninizmi yeniden tanıtma anlamına geliyordu. Partinin her düzeydeki kadrolarının ve hızla siyasallaşan işçi-emekçi yığınların kafasından Marksizmin en temel konularında bile oportünizmin küfünü kazımayı sorunların Leninci yanıtlarını vermeyi gerektiriyordu. Her yerde, devrimci durum var mı yok mu, Kürdistan sömürge mi değil mi, liberal burjuvazi ile cephe kurulmalı mı kurulmamalı mı gibi sorunlar tartışılıyordu.

Parti yukarıdan aşağıya oluştu, TKP-*İşçinin Sesi* yukarıdan aşağıya kuruldu. Bu süreç hem ideolojik, hem siyasal, hem örgütsel konularda güçlü bir merkezi otorite yarattı. Yer yer *İşçinin Sesi* ulaştığı bölgelerde kendiliğinden örgütlenme yapıyordu. Bunların sonucu Türkiye sol hareketinde hiç tanık olunmadığı ölçüde teoriye önem veren, ideolojik birlik temelinde biraraya gelen, merkezin ideolojik hattını tutkuyla öğrenip izleyen bir kadro oluştu.

Ancak tüm bu gelişme, kazandırdığı bu güçlü özelliklerin yanısıra pek çok yoldaşta, örgütlenmeyi merkezin otoritesine yaslanarak sürdürmeyi çok tek yönlü ele alan bir çalışma stili de geliştirdi ve yaşamın bu en temel konularda açık seçik yanıt istediği bir ortamda toptancı siyaset yönündeki deformasyona güç kattı.

Devrimci durumun ardından gericilik dönemi geldi. Yığınların savaşımının bastırıldığı bir dönem. Yığın psikolojisi değişti. Yığınlarla bağ kurmanın verimsiz, yığın çalışmasının en nankör ve yavaş dönemi. Örgütsel çalışma büyük ağırlığıyla ilmik ilmik, bir işçi sabırı ile partinin ağlarını örmek oluyordu. Partiyi olması gerektiği gibi bir parti haline getirme yönünde disiplin yükseliyor, kadrolar yer değiştiriyor, saflar arınıyor işlevler kurumsallaşıyordu. Kadroların düşüncesinde, enerjisinde bu yön giderek daha büyük bir yer tuttu. Yerel çalışmada da ilk elde en siyasallaşmış ve en gözü kara olanlar ile bağ kuruluyor ve uzunca bir süre de onlarla gitmek durumunda kalıyordu. Gene de tüm bunlar yığınlardan kopuk yürütülmedi.

Örneklersek en başta başarılı yaz taarruzları gelir. O dönemdeki taaruzlar daha önceki döneme göre gerilemiş değil daha da ilerlemiş taarruzlardı. Yığınlardan toplanan bağışların artmış olduğu taarruzlardı.

İkinci örnek örgüt seferberliğidir. Örgüt seferberliği, bizim örgütsel çalışmalarımızı geliştirmek, bunları gelenek haline getirmek, planlı-programlı-yöntemli çalışmayı yerleştirmek ve bir savaş örgütünün, merkezi disiplini her an gerektiren bir örgütün üyeleri olduğumuzu bilince çıkarmak için yaptığımız bir dizi çalışmayı içeriyordu. Bu dönemdeki çalışmamız da daima *İşçinin Sesi*'nin Türkiye'de düzenli ve giderek daha artarak dağıtıldığı, bütün Avrupa'da *İşçinin Sesi* satışlarının giderek yükseldiği bir dönemdir. Yani örgütsel çalışma yine yığınlardan kopmuş değildir.

Üçüncu örnek, örgüt seferberliğinin ortalarında Üst Büro'nun uyarısıyla başlayan sosyalist yığın örgütlerini güçlendirme çalışmasıdır. Bu da zaten yine yığınların içinde sosyalizme yönelenler ile birlikte yapılan bir çalışmadır.

Bunların sonuçlarını özetlersek gerçekte faşizm döneminde büyüyen bir-iki hareketten biri olduk. Elbette küçük bir hareketin sürekli büyümesi büyük bir hareketin sürekli büyümesinden daha kolaydır. Ancak ortada olan sayısal bir aldatmaca değildir. Çünkü bu dönem orta büyüklükteki en az dört hareketin de

eriyip yok olduğu bir dönemdir. Bu nedenle diyebiliriz ki vurgu bolşevik bir örgüt kurmak idiyse de yine bu da yığınlarla bağlı, yığın savaşımı içinde yürüyen bir kavgaydı.

Ancak örgütlenmenin objesi yukarıda da belirttiğimiz gibi, büyük ölçüde sosyalizme yönelmiş, kararlı kesimler olduğu için bir önceki dönemde belirmiş olan toptancı siyaset yanlışı o yerel örgütlerin fazlaca ayağına dolaşmadı. Hatta örgütlenmede şansı yaver giden bazı yoldaşlarda yer yer doğru olan yaklaşım bu imiş gibi bir inanç bile yarattı. Yaşam yanlışın faturasına henüz çok büyük tutarlar yazmıyordu.

Faşizmin çözülmeye başlaması ile yaşam, olan örgütsel gücümüz ile en geniş yığın etkisini sağlama görevini dayatmaya başladı. Bu dönemece nasıl gelindiğine daha yakından bakmakta yarar var.

Gericilik döneminin içindeki ilk dönüşümün ipuçlarına Eşgüdüm Komitesi'nin 1982 ortalarında yayınlanan örgüt seferberliği çağrısı işaret ediyordu: Olanakların ve tehlikelerin artmakta olduğunu söylüyordu. Bunu 28 Mart 1983'te yayınlanan Avrupa örgütlerinin yöneticilerinin de katıldığı genişletilmiş E.K. toplantısının kararları izledi. Kararlar tehlikelerin ve görevlerin neler olduğunu daha ayrıntılı işliyordu. Öne çıkan örgütsel görevlerin neler olduğunu açıklıyordu.

Türkiye'de faşizmin belirgin özelliklerinden biri, tepeden gelişiydi. Bunun kendisi açısından yarattığı önemli zorluklar vardı. Bu zorluklar Türkiye'de faşizm hiçbir zaman aşamadı. Bunun birkaç nedeni var. Birincisi ekonomik olarak hiçbir sorunu çözemedi. Bu yüzden Evren'in ikinci Atatürk olma çabaları hiçbir ciddi sonuç vermedi. İşçi sınıfı, emekçi halk arasında yaşam giderek dayanılmaz bir hal almaya başladı. Bu ağır ekonomik baskı, siyasal baskı ile de birleşince hoşnutsuzluk hızla yükselmeye başladı. Bu iki olgunun faşist iktidar için yarattığı bir zorluk daha vardı.

İlk başta devrim korkusu temelinde değişik burjuva kesimler bu faşist diktatörlüğe oldukça sessiz bir destek verdiler. Ancak sorunlar çözülmedikçe, yığınlardaki hoşnutsuzluk da arttıkça bu iktidar blokunu birarada tutmak giderek daha zor bir iş olmaya başladı. Yığınlarda hoşnutsuzluğun giderek biriktiği bir ortamda, burjuva muhalefet, hoşnutsuzluğun "sözcülüğü"ne soyundu. Bir anda partilerin sayısı 10-15'i buldu. Faşizm çözülmeye başladı.

Bu bir bakıma tehlikeleri açıklıyordu, diğer yanıyla da olanakları. Burjuvazi hem siyasal çerçeveyi kendi çekiştiriyor, hem de bu durum karşısında büyük bir korku duyuyordu. Halk yığınlarının herhangi bir burjuva kesiminin değil, son çözümlemede devrimcilerin, işçi sınıfının, onun öncüsünün arkasından yürümeye başlayabileceğini görüyordu. Nitekim saldırı daha da artmaya başladı. Tehditler, baskılar, devrimciler, komünistler için hiçbir zaman azalmamıştı. 1 Mayıs 1984 öncesinde gördüğümüz gibi daha da arttı. Öte yandan burjuva muhalefet ülkede yükselmeye başladı.

Bunun kendi içinde taşıdığı tehlike aslında iki yönlüdür: Bir yandan burjuva muhalefetinin artması burjuvazinin birdenbire sahte demokrasi havarisi kesilmesi getirdi. Bunun geri kesimler içinde küçümsenmeyecek bir etkisi olmaktadır. Ayrıca bilinci geri sol hareketlerin, özellikle güce tapan birtakım küçük burjuva hareketlerin burjuva muhalefetteki bu yükseliş ile sağa çark edişleri de hızlandı. Ortam böylece işçi sınıfı üstünde etkin olmaya çalışan sağ oportünist görüşler için de çok elverişli olmaya başladı. Bu sağ oportünist güçler yükselen burjuva muhalefetin kuyruğuna takılarak birşeyler yapmayı düşlüyordu. Yürükoğlu Yoldaş 1983 Yaz Taarruzu'nun kapanış konuşmasında bu noktalara işaret ediyordu. Bunlara yine döneceğiz.

Yığınların hareketlenmesi komünistler için her zaman daha enerjik, yükselen hareketin başına geçmeye çalışan bir çaba gerektiriyor. Bir yandan burjuvazi kendi itiş kakışı içinde kendisi için gerçekten çok tırnak içinde "demokrasi" denebilecek bir ortam yaratırken, öte yanda komünistler, devrimciler için böyle bir rahatlama yok. Onların yoğun yığın çalışması yapmak zorunluluğu artıyor ama üstlerinde baskı saldırı şiddetle sürüyor. Bu durum kuşkusuz tehlikeleri arttırıyor.

Öte yandan olanaklardaki genişleme küçümsenemeyecek boyutlardadır. Bunları kısaca özetlersek: Bir kez her zaman yığınların artan kızgınlığı, hareketlenmesi, komünistlerin çalışması için en büyük olanaktır. İktidar blokundaki çatlaklar da öyle. Burjuvazinin bu çatlaklardan kendi siyasal amaçları için yararlanmaya çalışması ister istemez bizim için de legal olanakların genişlemesi anlamına geliyor. Biraz daha geriden gelmesine rağmen, dernekler alanında, legal yayınlar alanında, tüm günlük yerel savaşım alanında yeni olanaklar çıkıyor.

Faşizmin tüm uygulamalarının toplam etkisi, en başta küçük burjuva hareketlerde umutsuzluk yarattı. Bunların tabanında siyaseti bırakma gerçekten çok büyük sayılara ulaşmaya başladı. 1983'ün ortasında ülkenin ortamında başlayan değişiklik ise bu hareketleri yine alabora etti.

Bu hareketler ülkedeki kıpırdanmayı sezdiler ve "devre dışı kalmama", "marjinal olmama" telaşına kapıldılar. Bu "zorluğu" kendiliğindencilik temelinde kurulacak bir legal Marksist partinin savunacağı soyut demokrasi programı ile aşabileceğini düşünenler çıktı. Başkaları ise konumları fazlaca teorize etmeden daha pratik çözülebileceğini düşündü.

Bunlar burjuva muhalefetin gücüne kölece tapanlar arasından çıktı. Demirel'in toplamaya başladığı "gücü" görünce bunlarda hoşafın yağı kesildi. Dönüp devrimci harekete "Demirel'in gücü var, sizin neyiniz var?" diyerek işi Demirel'i cepheye çağırmaya kadar vardırdılar. Tüm bunlar bir yana bazıları bir yandan seçimleri boykot ediyor bir yandan burjuva muhalefet ile işbirliği yapılabileceğinden söz ediyordu. Bu tuhaflıklar bu sol hareketlerin olağanüstü siyasal kuraklığını değil, küçük burjuvazinin hızla değişen siyasal rüzgarlardan alabora olduğunu gösteriyordu.

Yine bu dönemde önemi giderek ortaya çıkan ve Yürükoğlu yoldaşın "Yetmez" başlıklı yazısında değindiği bir olay var: Menşeviklerin yaptığı dönüş. (R. Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*, sayı:240) Menşevikler teorik birşeyler bulup cuntaya faşist demeye başlamadılar. SBKP'nin cuntaya faşist denmesini istemesi temelinde bir dönüş oldu bu. Yoksa menşeviklerin kendi başlarına birdenbire cuntaya faşist demeleri kolay kolay akla sığacak birşey değildir. Ama bunu demiş olmalarının getirdiği sonuç da şu oldu: Zaten sağa çarketmiş olan sol hareket içinde bu gidiş daha da hızlandı. Yoldaş bunu "Yetmez" yazısında belirtiyordu. O yazıda söylenenler gerçekten kelimesi kelimesine olmaya başladı.

Kısaca neler söylediğini özetlersek: Birincisi bu dönüş menşevikler içindeki son krizin bitişi anlamına gelecek diyordu. "Bir gurup yoldaş parti içinde kalarak cuntaya faşist deditti" imajını yaratarak, sanki tartışmanın özünün cuntanın faşist olup olmadığı sorusuna indirgeneceğini söylüyordu. Bu oldu. İkinci sonucu, birtakım "muhalefet" gurupIarının "şimdi sorunlarımız çözüldü" diyerek orada kalmasıdır. Bunlar aslında menşeviklerin iç meselelerini ilgilendiren yanlardı. Ama bu dönüşün dış etkileri de oldu.

Bir kez menşeviklerin göreceli olarak örgütsel canlanmasını getirdi. İkincisi, devrimci hareketler içinde sol elbiselerle

gezen başka sağ oportünist çizgilerin daha sağ bir çizgiye geçmesine neden oldu. Menşevikler için "bunların faşist demesi olumlu birşeydir" diyerek ortaya dökülmeye başladılar. "Artık faşist dediler, bunlarla işbirliği yapılabilir" anlayışı gelmeye başladı. Sağda yeni bir odaklaşma ortaya çıktı.

Bunun sonuçlarını geçtiğimiz dönemde yaşadık. FKBDC'nin dağılışı, içindeki hareketlerden bir tanesinin artık açıktan bunun devrim cephesi olmaması gerektiği fikrini savunması, bir kesiminin menşevikler içinde erimesi, Acilciler içinde benzeri gelişmeler, altılı guruplaşmalar vb.

Tüm bu anlattığımız gelişmelerden yapılması gerekenler de çıkıyor. Burjuvazi yığınlar üzerine oynuyor. Yapılması gereken nedir? Burjuva muhalefeti yığınlardan soyutlamaktır. Burjuva muhalefeti demokrasi havariliğine soyunuyor, yine öne çıkan görev bu sahtekarlığı iyi sergilemektir. Dönüp sol hareketlere bakıyoruz, onlar da sağ bir çizgiden ilerliyorlar. Kısacası, herkes halkta biriken hoşnutsuzluğu kendi yönünde seferber etmeye çalışıyor. Gerçekten komünist çizginin yığınlar içinde etkinlik kazanması, komünist hareketin etrafında en geniş yığın etkisinin bir an önce sağlanması, giderek yakıcı bir görev durumuna geliyor. Yığınlardaki hoşnutsuzluk ve öfkenin kendisini ancak küçük kıpırdanışlar ile dışa vurduğu, yığın çalışmasının baskı ve saldırı altında ama yaygın olarak yürütülmesinin gerektiği bir ortamda toptancı siyaset başarısızlığın güdük kalmanın garantisi olurdu. Nitekim, faşizmin çözülmeye başlaması ile gelinen dönemecin acilleştirdiği siyasal hedefler, bunlara bağlı olarak örgütlenme çalışmasının değişen vurgusu toptancı siyaset yaklaşımını yerel kadroların ayağına dolamaya başladı.

Yoldaşlar, sosyalist yığın örgütlerinde, İMG'lerde, hücrelerde yeni sempatizanlara, yeni üyelere kendi dünya görüşümüzü daha iyi anlamaları, bilinçlerinin derinleşmesi, örgüt anlayışlarının güçlenmesi için geliştirmiş oldukları üslubu, çalışma stilini olduğu gibi yığın çalışmasının yeni alanlarına taşıdılar. Yoldaşlar yığınlara gidiyordu ama güvenini kazandıkları adamı alıp hemen partiye sokacak bir yanaşımla gidiyorlardı.

Bu dönemdeki örgüt haberlerini okuduğumuz zaman ilginç şeyler buluyoruz. Bir furya halinde İMG'ler kurulup dağılıyor. Tam ne olduğu anlaşılamıyor.

Bir gün... İMG'sini kurduk diye mektup geliyor, ikinci gün ortada yok. Belli ki oradaki savaşımın, çalışmanın yerel sorunları temelinde belli bir çalışmaya, örgütlenmeye gitmeden yoldaşlar yolunun kesiştiğini varolan örgütlenmenin çerçevesi içine sokmaya çalışıyordu.

Yapılması gereken yığınların yerel somut sorunları temelinde örgütlenmek, onların savaşımına buradan hareket ederek öncülük etmekti. Bunu yaparken yığınların psikolojisini dikkate alan bir ajitasyon ve propaganda gerekiyordu.

Yerel örgütlerimiz ve üyelerimiz bunu yapmakta geri kalıyordu. "Toptancı siyasete hayır" yazısı bu yanlışı ortaya serdi, kadroların bilincine çıkardı. Örgütsel çalışmada önemli bir dönüş başladı.

Ortaya çıkan dönüşü yine *İşçinin Sesi*'ne örgütlerden gelen mektuplardan izlemek olanaklı. Türkiye'de yoldaşların geniş işçi yığınlarının en yakıcı sorunlarının içine dalarak yığın çalışması yürütmeye başladıkları görülüyor. İşçi yığınlarının en başta gelen sorunu sendika sorunuydu. Bütün kurulan örgütlerimizin bu alanda çalışma yaptığı gelen haberlerden açıkça görülüyor. Yine fabrikalarda, işyerlerinde günlük sorunlar temelinde bir çalışma yürütülmüş. İşçi maaşını alamıyor, yemekler kötü çıkıyor vb. Mektuplar tüm bu tür hoşnutsuzlukların içine yavaş yavaş yoldaşların dalmaya başladıklarını gösteriyor. Örgütün gücü ve konumuna bağlı olarak kimisi haber düzeyinde, kimisi yapılan fiili çalışma biçiminde. Yoldaşların günlük sorunlardan hareket etmeye başladıklarını mektupların her satırı gösteriyor.

Genel bir gençlik çalışması alanı olarak bu dönemde kültür, folklor ve spor öne çıkıyor. Yani gençliğin örgütlenebileceği legal bir alan. Bu alanda birden bizim yoldaşlar boy göstermeye başlamışlar. Spor örgütleri folklor örgütleri kuruluyor. Ya da olanlarda çalışılıyor.

Güçlenmek yalnızca varolan örgütlerimizin güçlenmesini değil, alansal olarak yayılmasını da gerektiriyordu. Bu çalışma istenildiği ya da umulduğu kadar çabuk gitmiyordu. Ancak toptancı siyaset stilini bırakarak çalışma yapmaya başlanıldığı andan itibaren alansal yayılmada da bir hızlanma gözleniyor. Türkiye'den gelen mektuplardan örgüt üyelerinin savaşıma katıldıkları alanların çoğaldığı gözleniyor. Avrupa'daki çalışma da Türkiye için bu söylediklerimizi kendi özgüllükleri içinde yansıtıyordu.

Yürükoğlu yoldaşın "Toptancı Siyasete Hayır" yazısında verdiği bir örnek vardı: "Yabancı düşmanlığı üstüne güzel bir bildiri çıktı. Ardı gelmedi." Bu uyarıyı izleyen örgüt çalışmasına baktığımız zaman yabancı işçiler sorunu etrafında yoğun bir çalışma görüyoruz. Yine gençlik alanında, folklor, spor gibi alanlarda önce sosyalist yığın örgütlerinin içinde bir çalışma başlamış. Bir kısmı sonra bu örgütlerden çıkarak bağımsız gençlik örgütlenmeleri biçiminde daha geniş yığınlara yayılarak çalışmaya başlamış. Gençlik içindeki çalışmanın da Avrupa'da tekrarlanmakta olduğunu görüyoruz.

En önemlisi Avrupa'da her yerde bizim yoldaşlarımızın grevlere katılışında önemli bir artış var. Bunun yanısıra işçilerin günlük sorunlarının çözümüne yardımcı olmak için kurulan işçi büroları, işçi merkezleri gibi sosyalist yığın örgütlerinin dışında bir takım örgütlenmeler ortaya çıkıyor. Örneğin Paris'te konfeksiyon işçileri arasında "parça başına hayır" kampanyası ve bunun yürütmek için kurulmuş olan işçi bürosu. Yine konfeksiyonda yürütülmüş olan iki grev. Hamburg'ta Norddarm grevi. Londra'da konfeksiyon dalındaki bir grev, vb. Kısacası kadınlar arasında çalışma hariç her alanda adım atılmış.

"Toptancı Siyasete Hayır" yazısından bu yana yerel örgütler hatalarını düzeltmek için çaba harcamaya başlamıştır. Sonuçlar açısından yapılabileceklerin küçük bir bölümü yapılabilmiştir. Olması gerekenden ise henüz çok uzağız. Ancak örgütler baktıkları yönü düzeltmiştir. Yanlışın bilince çıkmasının ardından yanlışı düzeltmek için atılması gereken ikinci önemli adım da zaten bu idi.

Yapılabilecek işlerin gerektiği kadar hızlı yapılamamasının önemli bir nedeni örgütün doğal ataletidir. Doğadaki nesnelerin olduğu gibi örgütlerin de bir ateleti oluyor. Bir dönem yapılan bir çalışmanın getirdiği stil ve alışkanlıklar kendilerini sürdürüyor. Hele bunlar önceki dönemin başarısında araç olmuş ise. Elbette bir örgütün çalışma alışkanlıkları deney birikiminin önemli bir parçasıdır. Kalıtımın da korunup geliştirilmesi gerekir. Ancak döneme uymayan yönleri gerçekilmeli, kullanılmalıdır. Bu söylendiği kadar kolay uygulanamayan birşey. Nasıl ağır bir top bir yöne giderken kolay kolay bir dokunmayla yön değiştirmez ise örgütsel alışkanlıklar da öyle. Ancak sorunun kadronun bilincine çıkarılması, normal koşullarda olduğundan çok daha büyük bir enerji harcamayı gerektiriyordu. Bunun ilki oldu, ikincisinde de adımlar atıldı.

STAR WARS

Son zamanlarda "star wars" yani uzayda yıldız ya da uydu savaşları konusu gündeme geldi.

Konunun ve gündeme gelişinin birbiriyle bağlı çeşitli yönleri vardır. Bunlardan biri, dünyada uzunca bir süredir yürüyegelen uzay teknolojisi yarışının hız kazanmış olması, biri de Sovyetler'in uzayın militarizasyonunu önlemek üzere ABD'ye görüşme önerisi yapmış olmasıdır.

Kendi dediğine göre ABD, Japonya'nın çeşitli alanlarda ona yetişmesi nedeniyle, şimdi uzay teknolojisinde Japonya'ya fark atmaya çalışmaktadır. Japonya ise bu alanda da 10-15 yıl içinde ABD'yi yakalayacağını söylemektedir. Aynı doğrultuda Avrupa'da da adımlar atılmaya çalışılıyor. Kapitalist sistemin kendi içinde böyle bir yarışın varlığı bile, çağımızda iki sistem arasındaki rekabetten ayrı düşünülemez.

Bunlarla bağlı olarak, star wars konusunun bir başka yönünü oluşturan görüşme önerisine ilişkin gelişmeler ise kısaca şöyledir:

Bilindiği gibi, bu yılın başlarında Sovyetler Birliği ABD'ye uzay silahlarını sınırlamak üzere görüşmeler önerdi. ABD, demagojik bir düzeyde, Reagan'ın seçim yatırımı olarak kullanması için öneriyi kabul etti ama hem önerinin içini boşalttı, belli silahlarla sınırlamaya çalıştı, hem de görüşmelerin nükleer füzeler konusunu da kapsaması koşulunu ileri sürdü.

Nükleer füzelere ilişkin yürüyen görüşmelerde geçen yıl anlaşmazlık çıkmış ve Sovyetler Birliği görüşmelerden çekilmişti. ABD şimdi aynı konuyu gündeme getirerek Sovyetler'i o konuda ödün vermeye zorladı. Bunu reddeden Sovyetler Birliği, "ABD gerçekten uzayın militarizasyonunu engellemek istiyorsa, görüşmeler sırasında uzay silahları denemelerinin kesilmesi gerekir" dedi. Bunu da ABD kabul etmedi.

Şimdilik uzay görüşmeleri olmayacak deniyor ama uzay teknolojisinde ABD'den geride olan emperyalist odaklar görüşmelerden yana istek belirtiyorlar.

Mümtaz Mutlu

Star wars konusunun altında yatanlara geçmeden önce, iki sistem arasındaki silahlanma dengesinin gelişimine kısaca bakalım.

II. Dünya Savaşı'nda Sovyetler Birliği'nin büyük başarı elde etmesinden sonra emperyalizm bir yandan soğuk savaşı başlattı, öte yandan silahlanmaya hız verdi.

Emperyalizmin başı ABD, 1950'lerden beri hızla nükleer silahlarını geliştirdi. Bunu yaparak Sovyetler'i ve sosyalist sistemi dize getirmeyi umuyordu. Ancak yaşayan sosyalizm de boş durmadı. Emperyalizmin tehdidine karşı o da nükleer silahlarını geliştirdi.

Nükleer silahlar alanında bugünkü somut dengeye girmeyeceğiz ama şunu diyebiliriz ki, bugün bir tarafın dünyayı diyelim beş kez yok etmeye yetecek nükleer silahı varsa, öteki tarafın da söz gelimi sekiz kez yok etme gücü vardır. Yani artık her iki taraf da dünyayı yok etme olanağına sahiptir. Tehdit karşılıklıdır.

Kuşkusuz bu durum emperyalizmin işine hiç gelmemektedir. Emperyalizm, başta ABD, şimdi bu durumu değiştirmenin yollarını arıyor. Kendine yönelen tehdidi ortadan kaldırıp, yalnızca kendi tehdidini bırakacak bir teknoloji peşindedir.

ABD şimdi şöyle düşünüyor:

Biz düğmelere basarsak nükleer başlıklı füzeler havalanır ve elektronik beyinler sosyalist sistemi yok etme emriyle füzeleri hedefe yönlendirirler. Ama 30 saniye geçtikten sonra Sovyetler'in uzaydaki 119 uydusundan en az biri durumu Moskova'ya haber verir ve Moskova da en geç üç dakika sonra kendi füzelerini havalandırır. 10. dakikada sosyalizm yok olursa 13. dakikada biz yok oluruz. Demek ki biz, Sovyetlerin uydularını ve havalandıracağı füzeleri hedefe varmadan yok etmenin yollarını aramalıyız.

İşte ABD tam da son iki nokta üzerinde çalışıyor. Özellikle çok ince işlerde kullanılan laser ışınlarına ilişkin çok araştırma ve deney yapıyor. Bu yoldan Sovyetler'in füzelerini daha Sovyet havasından çıkmadan patlatabilen bir teknoloji ve buna paralel olarak da füze yok eden füze demek olan anti-balistik füzeler üstünde uğraşıyor.

Bir süredir Reagan zaten bu gibi amaçları açıklıyor. ABD'yi koruyucu bir şemsiye ya da kubbe altına alacağız diyor. Gerçekte yapmak istedikleri ABD'yi koruyucu kubbe altına almaktan çok Sovyetler'i soyutlayıcı bir kubbe altına almaktır. Sovyetler'in silahlarını geçersiz kılarak bu tehdidi kaldırmaktır.

Yine Reagan bu kubbeye yönelik yapılan silah teknolojisi araştırmalarının çok başarılı amaçlar taşıdığını, çünkü ofensif yani saldırgan değil defansif yani savunmaya yönelik olduğunu söylüyor. Ancak bu çocuk bile kandıramayacak bir görüştür.

Evet, kendi içinde bakıldığında bunlar savunmaya yönelik sayılabilir ama kendi içinde bakılamaz! Çünkü bu "kubbe" ya da "şemsiye" tek taraflı gerçekleşirse, sosyalist ülkelerin nükleer silahları koca bir tehdit oluşturmaktadır. Yani Reagan'ın "savunmacı" dediği girişimler, bugün en tehlikeli saldırganlığa örnek oluşturuyor!

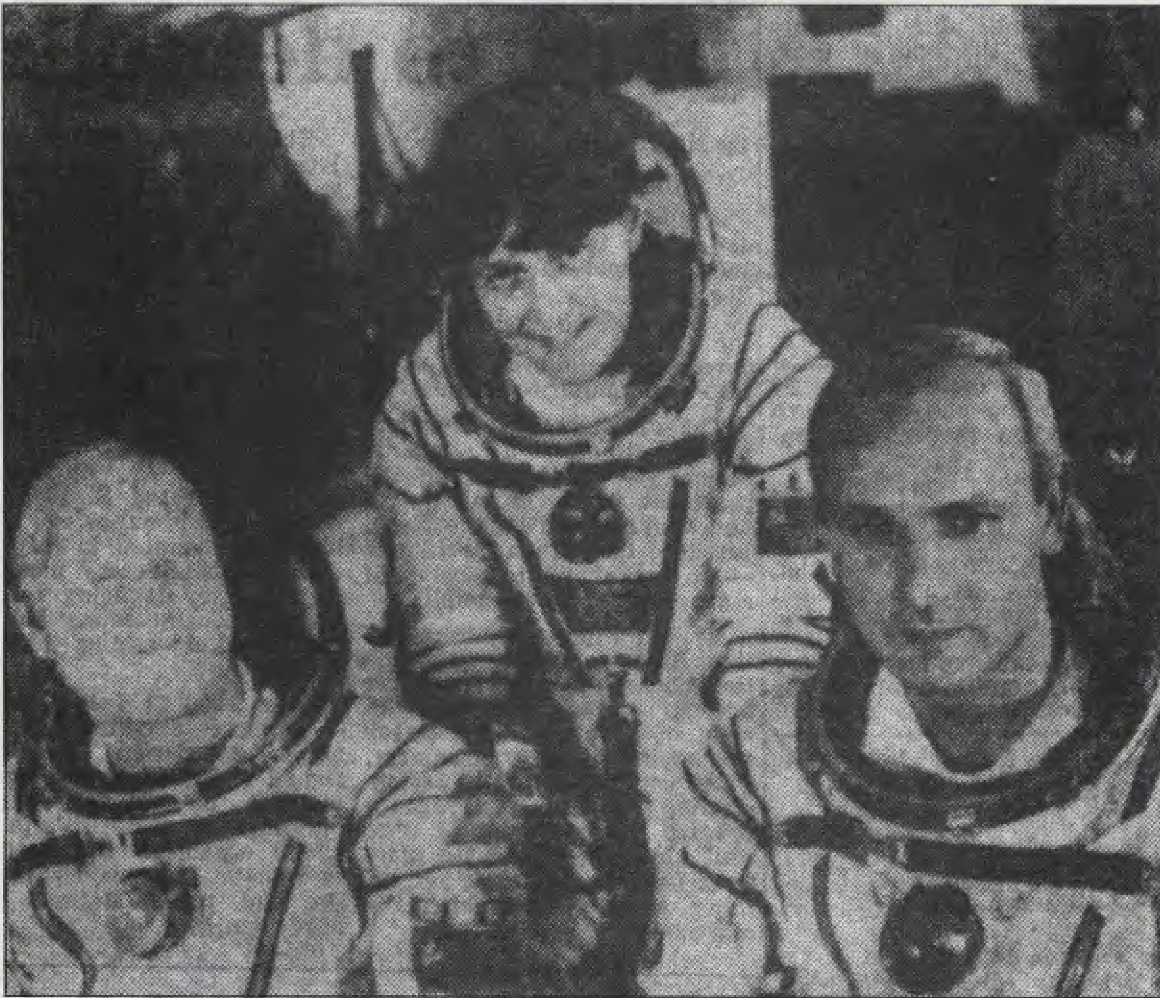
Kendi açısından bakıldığında emperyalizme, onun başı ABD'ye, ABD'nin başı Reagan'a hak vermemek elde değil! Kapitalizmi yaşatmak, sosyalizmi öldürmek istiyorlar.

Buna karşı sosyalist ülkeler, özellikle de Sovyetler Birliği, dünya halklarının barış istemine sözcülük ederek ve aynı zamanda emperyalist sistemin iç çelişkilerinden yararlanarak görüşmeler, öneriler, pazarlıklar yoluyla zaman kazanma siyaseti izliyor ve bununla bile insanlığa büyük bir katkı yapıyor.

Ancak yalnızca bu alanda oynayarak sonul zafer garantiye alınamaz. İşte Sovyetler Birliği bu noktada yanılıyor ve kendisine en büyük destek olacak enerji kaynağını kendi siyasetiyle kurutucu etki yapıyor.

Emperyalist sistemin hiçbir üstünlüğüyle boy ölçüşemeyecek denli sonsuz olan bu enerji kaynağı devrimlerdir. Görüşmelerin, pazarlıkların, devrimleri destekleyici, devrimlerin önünü açıcı bir siyasetle birleştiği ölçüde yararı artar. Sovyetler Birliği'nin, sosyalist ülkelerin eksiği de bu noktadadır.

Uzaya giden ikinci kadın Uzayda yürüyen ilk kadın

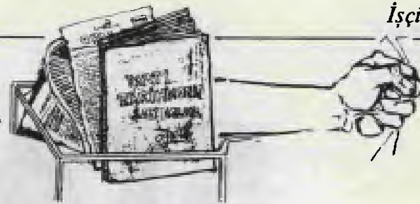

Uzayda yürüyen ilk kadın olan Svetlana Savitskaya Soyuz-12'nin diğer iki elemanı astronot V. Dzhanibekov ve I. Voek'le

Geçtiğimiz ay Sovyet kozmonotları Salyut-7 uzay istasyonunda başarılı bir deney yaptılar. Bu deneyde görev alan uçuş mühendisi Svetlana Savitskaya uzayda yürüyen ilk kadın oldu. 10 Ağustos'ta Moskova'da yapılan bir basın toplantısıyla kozmonotlar deneyimlerini dünya basınına aktardılar. Uzay istasyonundaki üç kozmonot altı aydır uzayda bilimsel araştırma yapıyordu. Bu çalışmalar sırasında sızıntı yapan bir yakıt borusunun işleri zorlaştırdığı görüldü. Bunun üzerine geçtiğimiz ay Salyut-7'nin bakımını yapmak üzere uzay istasyonuna Soyuz-12 ile üç kozmonot daha gönderildi. Bunlardan biri olan uçuş mühendisi Svetlana Savitskaya uzayda yürüyerek sızan borunun tamirini ve öteki görevlerini yaptı.

Uzayda yürüyen ilk kadın olan Svetlana'nın bu ikinci uzay uçuşu oldu. Svetlana geçen yılki uzay uçuşuyla uzaya giden ikinci kadın ünvanını kazanmıştı. Uzaya giden ilk kadın da yine bir Sovyet kozmonotu olan Valentina Tereşkova'ydı.

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

Bu, *İşçinin Sesi'*nin 9 Temmuz 1984 tarihli 262. sayısının 11. sahifesinde Parti Tarihinden Sayfalar'da yayınlanan 'Faşizm, harp tehlikesi ve Komünist Fırkaların vazifeleri' başlıklı belgenin tümüyle çevirisidir. Ancak *İşçinin Sesi'*ndeki metinde konulan ara başlıklar metnin kendisinde de olduğu için, ayrıca çevirilip konmamıştır. Türkçe metinden tek farklılık budur.

Peren Jı Diroka Partiyê

Vê hejmarê de, em rapor a Otto Kuusinen ku cıvina 13'anda ewi pêşkêşi Enternasyonala Komünist kırıbu û bırêvebırê merkezi ya Enternasyonal ê ev pêşniyari qebul kırıbu... Ev fıkrên ku hatıne parastın, Sıbat'a 1934'ida bı Tırki hatiye çapkırın.

Otto Kuusinen jı Filandıstanê ye û rehbereki tevgêr a komünist e hemdınyay e.. Kuusinen dı nav çêkırên Parti ya Komünist e Filandıstan' ê û wusa ji sekreterê gelemper yê koma bırêvebır e Kominternê ye ku jı 1921, xeya 1939'i ev erk lı ser mılên wi maye. Kuusinen 1941'ida bu endamê Komita Merkezi ye Parti Kominest a Sovyete Yedbuyi. Ew 1951 xeya mırın a xwe (1964) sekreterê KM yê PKSY bu..

Faşizm, taluka şer, û erkên xızbên komünist

Çawa ku plenum a 12 yê bırêvebıra merkezi ya Enternasyonala Komünist ani ber çavan, pışti seknandına hevketınan sistem a kapitalist ijar hemdınyay de jı bıni va diheja..

Kela karkerên hemu welatan û gelên bındest Sovyet her bere meşa sosyalizmê qehim dıke û pêş de dıçe, her aliyda mexkem dıbe û extari ya wi xwırt dıbe, lê abori ya sistema kapitalist her bere xırab dıbe û şunda dıkeve. Bırçibun, belengazi û wêrani her bere xıkmê xwe nişan dıde. Sermiyandar bı zorbeti va metotên Faşist dıxe rê û çina kedkaran dımije êrışan dıde ser gelên bındest û dıxweze ku xeya dawiyê bı xwin-mıjiyê xalê xwe rast bıke. Lê dıji vê yekê xwestına serirakırın a kedkaran her bere mezın dıbe û rıkê wan dıji sermiyandariya herbere him dave.

Dıjitiya çini lı welatên sermiyandar her bere mezın dıbe û dıjiti û reqabet a navnetewi, kırizên pêş şoreş û şer nişan dıde. Dınya êdi lı ber şêmika şer û şoreşê ye..

1. Faşizm û gihıştına kriz a şoreşê

Faşizm diktatori ya sermiya finansi ve vekıriye ku here nıjadparêz, here paşveru, here emperyalist û êrışkar e.. Faşizm, bangi gundi yê neçar, memur, esnaf ewên ku lı bajêr mezın 'text û kursiyên xwe' wunda kırıne, dıke û dıxweze dı nav bajêriyên bıçuk te cih bıgre û tesirê dı nav çina karker de bıke.

Faşizm bı çı awayi ser ket, pêşta çu û lı Almanya yê û hın welatên kapitalist extari dest xwe xıst..

a)Kriza şoreşê û dıjitiya gelê kedkar û rıkê wi lı dıji sermiyandariyê zêde dıbe..

b)Sermiyandar êdi bı parlementerizmê û bı gelemperi demoqrasi ya bajêrvaniyê va xıkmê diktatori ya xwe nekare bıbe seri.

c)Jı vi wêda, parlementerizm û gelemperi demoqrasi ya bajarvaniyê jı bo sermiyandaran lı hundır (tekoşinên dıji çina karkeran), û lı dereva (şerên jı nu da parevekırın a dınyayê) bendeke mezın e.

d)Jı bo vê yeke sermiya lı hundır diktatoreke vekıri û lı dereva jı bo şerên emperyalist mecburbu ku derbasi siyaseteke şovenist bıbe.

Faşizma ku jı sin gê demoqrasi ya bajervaniyê derketiye jı bo sermiyandara dermaneki mezıne ku yê kapitalizmê xılas bıke. Sosyal-Demoqrat jı ber ku kedkaran bıxwepinın, ew faşisti ya demoqrasi ya bajervaniyê vedışêrın û dıji faşizmê welatên ku bı rejim a demoqrasi ya bajêrvaniyê ve bırê dıçe tinın ber çavan. Lı alyê dın demoqrasi ya bajervaniyê ne mecbureki lı her welati şıklê xwe bıghurine û bıghije faşizm ê. Ben kırın a faşizm ê bı tekoşinê ve dıbe. Nemaze bı tekoşin a çina karkeran ve..

2. Gelemperi sazumanên bajêriyan (ku sosyal-demoqrasi ji dı nav vandaye) rêya faşizmê dane ber zwe. Lê derheqa serketın a faşizmê û şıkl û şımal ê wi dadı nav xızbên sermiyandaran de hevketın çê dıbın. Hıne grubên bajarvana, nemaze sosyal-faşist ku dıji çina karker zılm a polisiye ye bır her awayi dıxwazın, ew naxwezın ku parlementerizm jı meydanê rabe. Lê faşist dıxwezın ku ev şıklên ku dı nav demoqrasi ya bajervaniyê de hejyane lı meydanê rabın. Ew dıxwezın ku diktatori ya faşist bı vekıri hebe û zılm û êrışên hêzên faşisti yê dewletê û yê xê milis bıla neveşari dom bıke. Faşist kıngê ku extariyê dest xwe dıxın grubên bajari yên dın jı hev vediqetinin û ewan yan jı meydanê radıkın (Wek ku lı Poloniyayê bu), yan ji ewan fesıx dıkın (Çawa ku lı Almanyayê bu). Xwesteka faşizmê ya yekdesti ya extariyê dı nav hêzên sermiyandariyê de hevketınan û dıjitiyan tuj dıke.

3. Hatına faşizmê, lı Almanyayê ruyê sosyal demoqratan lı ber dınyay derxwiste derva û fêlên wan dırxıst meydanê. Jı hereketê şoreşger yê karkeran ku 1918'da sermiyandara ew bı zorê jı ortê rakırın, gele xayneti û xırapkırınên grevan, êrışên polês ku dajot ser karkerên şoreşger, rey dayin a Hindenburg bıgrın xeya, tevxebat a bı Hitler va. Ev gelek merifetên xızb a rehberê enternasyonal a duyemin ın. Sosyal Demoqratên Alman wek aleki ye ku sosyal demoqratên navnetewi lı pêy wi dıçın. Heji wusane.

Sosyal-Demoqrasi dıji yekiti ya hereketê çina karkeran y şoreşger tekoşin dıde, dıji Şewrıstanê tekoşin dıde, nifaqê dıxe nav çina karker û alikariya sermiyandara dıke, usa ji diktatori yê vekıri ji nav da dıxweze sermiyandar û nizam a wan xılas bıke. Lê lı gelle welatan êdi dawiya wi hatye. Zılma lı ser kedkarên sosyal-demoqrat dıbe sebeb ê jı hev bun a sosyalfaşistan. Neo-faşistên nu derdıkevın meydanê û, 'dıdo û niv' enternasyonalist ji kevnên 'çep' dıxwezın xwe teşkil bıkın.

Troçki yê dıj-şoreş bı cerbandınên xwe yên belengaz va, dıxweze ku enternasyonal a çaran çêbıke. Ew dıji Şewrıstan ê bı derewan va dıxwaze ku karkerên sosyal-demoqrat nebın komünist.

Hımberhevbun û dıjiti ya nav emperyalistan her bere kur dıbe û sosyal demoqrat lı ber vê wezyetê acız dımine. Êdi kriz a Enternasyonal a düyemin meseleke.

4. Siyaseta abori ku oligarşi ya sermiyandariyê jı bo bın kırına krizê (ruçı kandına cotkar û kedkaran, û alikariya sermiyandar û xwıdan eraziyan) kapitalizmê xılas kırın wêda her bere berb mıflısiyê dıbe (xırabbuyin a sistema pera û bilanço ya dewletê ya salewaxti), zêdebuna kriz a zıraetê, mırfıziya dewletê) û dıbe sebebê gurbuna zıddiyet a esasi ya kapitalizmê.

Ve wezyetê da welatên kapitalist gışt gırani ya xwe dıdın ser çêkırın a çek û sılaxan, hazına zıreet û senayê werdıgerinin ser senaya şer. Bi vi tehri, enflasyon her bere bı vekeri bılınd dıbe (Lı Emrika Yekbuyi, İngılıztan, û lı Japonya yê) damping lı ser dampinga tê çêkırın (Japonya) û emflasyona veşari (Almanya) va gelle welatan hınê çıqlên senayê da (nemaze hesın û madenên ku hesın ninın, kimya û senaya mensucatê da) mal nayne fırotan û zêdayi her bere kom dıbe. Lê jı bo armancên ıstewr çêbun a istihsalê bı xwe ra tevayi gelle çıqlên senayê (mesele çêkırın a maşina, inşaat, istihsala senaye xwarın, vexwarın û xwıkırınê) da istihsal para dıkeve û hereket dısene, ev yeka maliya dewletê dıxwe zırarê û kriz a kapitalizmê dahaji tuj dıke.

Jı bo bazarên mêtıngehên dereva tekoşina navnetewi ya abori xwe wek şereki nişan dıde.

5. Jı bo viya ditına sosyal demoqratan lı ser rewşa kapitalizmê bı temami şaşe. Jı ber ku sosyal demoqrat dıxwezın vê kriz a kapitalizmê dı meşina xelasiya kapitalizmê de wek merxeleki nişan bıdın. Welatên kapitalist ça ku ketın nav kriz a şoreş ê, faşizm hat, lê nıha dı dawi ya istiqrara faşizmê da lı ber hereketê kedkaran yên şoreşger rêyênu vedıbın.

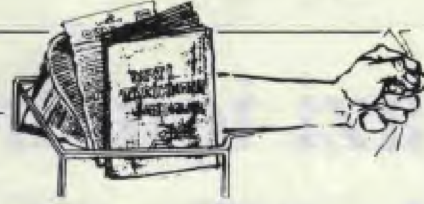
Irışa sermiyandara ku dıxwezın hereketê şoreşger bı pelçiqının, ew çıqas xunrêj bıbeji bıla bıbe, lê tu cari nıkare ronakbirên kedkaran mıddeteki dur û dirêj jı tekoşinê dur bıxwe. Ev zıl û tada xeya iroyin lı ser karker û kedkarên sosyal-demoqrat bıle tesira xwe nişan daye û ewan dıji sermiyandariya her bere bı xwesteka seri rakırınê va tıji bune. Îro bajarvan bı rejim a faşist va extari ya xwe mexkem kırın û nizam a xwe ya dıleqya dan seknandın. Lê belê lı ber çavên kedkaran rumeta wan ket, bir û baweri ya gelê kedkar bı wan nema û dı nav wan da ji hev qetandın û dıjhevbun çêbun. Kurtasi bajarvan bı siyaset a şer û emperyalist dıxwezın wezyet a xwe ya dereva mexkem bıkın. Lê belê bı vê siyasetê va dıjhevbunên navnetewi tuj dıkın û hımberhevbuna gur dıkın. Bı viya va telakê jı bo kapitalizm ê her bere mezın dıbe.

6. Jı bo viya nıha ku em dı dınya kapitalizmê da objektiviya kriz a şoreşger nebinin eva dıbe şaşiyeke oportinizm a rast.

Not: Jı ber ku perê dawi, yan ji rerên dawi lı ba me tunın em nıkarın vê metnê bı temami bıweşinın)

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

Emperyalizm ve faşizm üstüne partinin hazırladığı yazının ikinci bölümünü yayınlıyoruz.

Savaş ve devrim üstüne

Faşizm demek harp demektir. Çünkü, faşizm yalnız dış harpları kışkırtmakla cihan ihtilâline kapı açmıyor, ayni zamanda cihan ihtilâli kapısını zorlayan iç tezatları, iç harpları da son haddine kadar büyültüyor. Hakikatta faşizm içeride proletarya ihtilâlini baltalıyan bir burjuva usulü gibi meydana çıkıyor. Fakat, cihan buhranının yaman şartları altında, faşizm komunist inkılâbını muvakkaten bile olsun sekteye oğratamıyor, umumiyetle bu ihtilâli aceleleştiriyor, sebebi de bizzat faşizmin içerideki kovaladığı siyasettir.

Meselâ: Hitler hergün "Almanyayı ve Avrupayı komunizmden kurtardığını" haykırıyor. Doğrumu? Almanyayı ve Avrupayı komunizmden hiç olmazsa muvakkat bir zaman için kurtarmak!!!.. Her şeyden evvel işsizleri ortadan kaldırmak, çalışan amelelerin yaşayış seviyelerini yükseltmek lâzımdır. Yoksa bir kaç yüz komunisti hudut harici etmek, birkaç bin inkılâpçı ameleyi üsera kararгâhlarında haps etmek komunist faaliyet ve tesirini eksiltmez, artırır. Hitlerizm Almanyada işsizlerin sayısını eksiltmedi artırdı. İlk günleri, bol keseden falan şubede yüzde şukadar, falan şubede yüzde bukadar işsizler azalmıştır diye savurduğu yeni tebliğ farfaracılığının çanına çoktan, işsizler sayısının artışı, ot tıkadı. Artık hitlerizm, en iyisi, işsizleri hiç ağzına almayı veriyor. Ya çalışanlara ne verdi? Hayat pahası ile ücretlerin düşüşünü.

Almanyanın beynelmilel mikyasta şöhreti olan büyük sermayedar işletmelerinden Seuna'da haftalık ücret 1928 de 31 mark iken 1933 te 19 marka düşmüştür. Aynı müddet zarfında filim kumpanyasında haftalık ücret 35 ten 17 marka, Osram şirketinde 38 marktan 9,33 e düşüyor.

Hitlerizmin hayat pahası bakımından Alman proletaryasına yadigârı ne oldu? Tam bir senelik Hitler hakimiyeti 1 kânunusani 1933 ten 1 kânunusani 1934 tarihine kadar; bir taraftan amele ücretleri mütemadiyen düşerken, dokuma ve manifatura eşyasının fiatı %2,2, zirai gıda maddelerinin %2,6 zahire ve müstemleke eşyasının fiatı %7, tereyağın fiatı %14,2, ilâç fiatı %9,5, amele evlerinin kirası %41,9 ağırlaşmıştır.

Alman çalışkan kütlelerinin hayatı böyle ateşler içinde kaldıkça, hitlerizmin "komunizmi boğuyoruz" diye kıçını yırtmasından ne çıkar? Hiç. Netekim öyle oluyor. Alman amelesi, yalnız burjuva demokrasisinde değil, burjuva terroru altında da, Leninin tabirile "almanca konuşmağı" biliyor, Bir Sarrerbruck kızıl işçisi Deutsche Volkszietung gazetesine Alman amelesinin hitlerizmden ne kazandığını şöyle anlatıyordu:

"Bizim mösyö Göbbels gibi emrimize amade radyomuz yok. Biz ağızdan kulağa tahrikât yapıyoruz. Lâzım geldiği vakıt susmağı öğrendik. Keza tethişe, terrora ve muhbirliklere, casusluklara rağmen kendimizi dinletmeği öğrendik". "Hareket tıkırında gidiyor. Sokakta, başta muzika ve bayrak olarak değil, hareket, fabrikalarda ve proleter mahallelerindedir".

Hitlerciliğe rağmen, Alman Komunist Fırkası en eyi, en denenmiş, en pişkin 100,000 bolşevik azasile iş başında, her zamankinden daha büyük bir şevkle ihtilâli hazırlıyor. Hitlerizme rağmen Alman (kızıl bayrağı) (Rote Fane) çıkıyor; yalnız 35 şehirde 15 büyük faşizm aleyhtarı gazete var. Faşizme rağmen milyonlarca uçan yaprak ve beyanname muntazaman çıkıyor ve Rote Fanenin tirajı (çıkardığı sayıları) 50 binden beş misline, 250 bine yükseliyor... Hemde bütün bu neşriyat, bugün, gizli olarak yapılıyor.

Alman misali, faşizmin komunist ihtilâlini alevlendirmekten başka bir şeye yaramıyacağını göstermeye yeter. Fakat, faşizmin bizzat ihtilâle sebep olduğu da misalsiz kalmadı. Fransada faşistleşme temposuna karşı fransız amelesinin verdiği cevap, Avusturyada kanlı bir heykel gibi yükselen ikinci Viyana Komunası faşizmin ihtilâlle olan münasebetine en keskin misaldirler. Fransız emperyalizmi, harp için ve ihtilâle karşı faşistleşiyor. Martinin dediği gibi Fransada "şimdi mesele, faşizmle bizim aramızda bir sür'at meselesidir". Fakat beşbinden çarçabuk yirmibeşbine çıkan ve Paris sokaklarını çöle çeviren şöförler grevi, çarçabuk faşizm aleyhinde siyasî nümayişler grevi oldu. Fransada faşizme karşı 6,9,12 şubatta tamam 4 milyon proleter nümayişçi, bütün mühim fransız şehirlerinde sokağa döküldü. Basit nümayişler polisle fransız ameleleri arasında kanlı barikat muharebelerine karıyor. Bunlar, Leninizmin çoktan gösterdiği gibi, hep ihtilâl kıyametinin alâmetleri değilmi? Avusturyada, sosyaldemokrat şeflerinin uzlaşma siyasetile Dolfus faşizmine zemin ve zaman hazırlamasına, amele davasına açıkça ihanet etmelerine rağmen, birdenbire tek başlarına irtibatsız bırakılan ve gafil avlanmak istenen ameleler, tam beş gün, burjuvazinin munta- yardım kredilerine karşı, İtalyanların Fransa ve İngiltere ile saman altından notalaşarak yaptıkları haricî tehditlere karşı, tamam beş gün kahramanca döğüştüler. Bu faşizmin doğrudan doğruya ve heman doğurduğu ihtilâldi, ve Avusturya ihtilâli mevzií kalmadı. Bütün dünyada akisler yaptı ve yapıyor. İspanyadan Nikaragovaya kadar dünyanın her tarafında, binlerce, yüzbinlerce amele, sokağa dökülüyor. Avusturya faşizminin vahşetine karşı protestoda bulunuyor, avusturya sefarethanelerini taşa tutuyor.

* * *

Kapitalist dünya ölüm acıları ile kıvranıyor. Onun ölümü milyonlarca amele ve emekçinin kurtuluşu demektir. Kapitalist dünyasının her tarafında milyonlarca emekçiler, her gün geçtikçe bunu daha eyi anlayorlar, bu ölümü çabuklaştırmak için inkılâpçı mücadelelerini hızlandırıyorlar.

Kemalist burjuva rejimi mevcut kaldıkça Türkiyenin çalışkan amele ve köylülerinin sefalet ve soygunu sonsuzdur. Bu hakikati de Türkiyenin milyonlarca emekçileri her gün geçtikçe daha eyi anlayorlar. Kemalist burjuva diktatörlüğünün yerine amele ve köylülerin hakçı diktatorluğunu kurmak için mücadele ediyorlar.

Bütün memleketler işçileri birleşiniz!

1 Ağustos harp aleyhtarı günü nümayişlerine davet

Amele yoldaşlarımıza!
Fakir ve orta halli köylü kardaşlarımıza!
Şehirlerin orta halli emekçi arkadaşlarımıza!
Vatandaşlar!

Bütün dünya zengin hükûmetleri yeni baştan milyonlarca amelenin, köylünün ve küçük esnafın, emekçilerin kanını, kanımızı akıtmak, dökmek ve öldürmek için oğraşıyorlar. Yeni baştan ölüme, açlığa, sefalete sürüklenmek isteniyoruz. Yeni baştan çocuklarımızın ölümünü, kız kardeşlerimizin ve karılarımızın fahişe olmasını yaratacak harp yaklaşıyor. Bu harp, milyonlarca amelenin sebebini bilmeyerek cephelerde ölmesine, çocuklarımızın annelerimizin, kız kardeşlerimizin ve karılarımızın sefaletine, ölümüne, fahişeliğine mukabil bir kaç yüz bin zenginin ceplerini doldurmak, varidatlarını fazlalaştırmak için yeni yeni müstemlikeler, topraklar, pazarlar temin etmek için olacak. Cenevredeki anlaşmalar, konuşmalar, "silahları azaltma" konfransları, Balkan misakları, İran ile Türkiye arasındaki siyasî anlaşma ve hain kemalist zenginler hükûmetinin "sulh" siyasetini terennüm eden nutuklar, bunlar hep bizleri yeni baştan kendi menfaatları için, ölüme sürüklemek maksadı ile yapılmış faaliyetlerdir. "Sulh" için yapılan bu nutuklar, "silahları azaltmak" maksadı ile anlaşmalar, Cenevre toplantıları ve bir sürü... müahedeleri ve bilâhira resmi tebliğler, bütün bunlar hakikatı halde, hep hep hazırlaklarını ikmal maksadı ile anlaşmalar, harbi çabuklaştırmak ve birbirlerine karşı cephe almaktan ibarettir. Onların palavra ve yaldızlı sözleri ise bizleri aldatmak içindir. O "silahları azaltmak" isteyen efendiler, "sulh" için oğraştıklarını nutuklarla bütün dünya halkına hitap eden beyler, mösyöler, baronlar, misterler, bugün perde arkasından, hatta aşikâr olarak kendi zenginlerinin menfaatlerini temin etmek için, hükûmetlerinin dişlerine kadar silahlanmasını isteyorlar ve yeni yeni soyguncu vergilerle de bunu fiiliyat... ve yeniden müstemleke zapt için canla başla çalışıyorlar. O beyler, misterler ... dünya emekçilerinin öz vatanını ve dünyada biricik hakıkî bir sulh sıyaseti takip eden hükûmetini, yepyeni sınıfsız içtimaî bir hayat kurarak bütün beşeriyeti, ınsanlığı bugünkü köhne burjuva cemiyetinin yaratmış olduğu açlıktan, sefaletten ve ölümden kurtarmak için çalışan Sovyet Amele Devletini istilâ etmek gayesini güden planlar yapmak ve kendi emekçi halkını bu harbe sürüklemek için oğraşmakla meşgul bulunuyorlar. Burjuva hükûmetlerin düşüncesi ve gayesi Sovyet Amele Devletini istilâ etmek. (...)

Vatandaşlar!

Harbi umumide milyonlarca türk amelesi, türk köylüsü ve türk emekçilerinin kanları, kanlarımız ve canlarımız Canakalede, Galiçya dağlarında ve Arabistanın kızgın ve nihayetsiz çöllerinde aktı, akıttık. Milyonlarca emekçiler, babalarımız kardaşlarımız öldü. (...)

Vatandaşlar.

Bu harp zenginlerin cepleri dolmak için oldu. (...) Lâkin biz ne kazandık! (...) İşte bizim ve bütün dünya emekçilerinin aldıkları ve yeni bir harpten alacakları. Ölüm, Açlık, Fahişelik.

Vatandaşlar!

Bundan 12 sene evvel emperyalistlerle Sakaryada, Dumlubunarda çarpışan sizsiniz. Emperyalistleri memleketten attık. 100.000 lerce ölü verdik, sakat kaldık. Bu muzafferiyet kanlarımız pahasına ve Sovyet amele hükûmetinin türkiye emekçilerine yaptığı yardım neticesi olarak eldeedildi. Bugün memleketin hakıkî sahibi, memleketin idaresi sizin elinizde olması lâzım gelirken, bunun aksine olarak hükûmet zenginlerin elinde ve biz onların boyunduruğuna koşulmuş bulunuyoruz. Fabrikalarda hayvanlar gibi çalıştırılıyoruz. Derimizden iki post çıkarıyorlar. Halk fırkası hükûmeti zenginlerin ceplerini dolduran, bizi ise ölüme götüren bir sürü kanunlar yapıyor, en iptidaî haklarımız verilmeyor. Fabrikalarda kadınlarımıza göz dikiliyor ve fahişeliğe sevk ediliyor. Binlerce amele çalışmak şeraitinin fenalığından kurban gidiyor ve sakat kalıyor. Köylerde ziraat bankası ve halk fırkası zenginleri tarafından topraklar fakir köylülerin elinden, bir sürü daleveralı işlerle, zorla alınıyor, vergi veremeyen köylüler hapsa tıkılıyor. Küçük esnaf vergiler yüzünden iflâs ediyor, aç kalmaya sevk ediliyor. İşte istiklâl mücadelesinde kazandıklarımız, aldıklarımız. Ölüm, Açlık, Fahişelik.

Ey vatandaşlar!

Harpte ölenler biziz, bütün dünya emekçileri, harpte sakat kalarak köprü başlarında dilenenler, avuç açanlar yine biziz. Fabrikalarda soyulanlar ve açlıktan nefesi kokanlarda yine biziz. Yollarda dolaşarak dilenenler de biziz. Köylerde toprakları zapt edilenler, vergilerden hapislerde inleyenler keza biziz. Açlıktan, sefaletten her sene ölen, intihar eden onlar değil (zenginler) yine biziz, biz.

Harbe zorla sürüklendik, öldük, sakat kaldık, karılarımız, kardaşlarımız zorla orospu edildi, köprü başlarında dilenmeye mecbur kaldık. Ne için bu vaziyetlere maruz kaldık. Zenginlerin menfaatları için.

Ey vatandaşlar!

Hain halk fırkası zenginlerin menfaatları için yeni baştan bizi ölüme, sakat kalmağa, sefalete ve fahişeliğe sürüklemek isteyor ve bunun için mütemadiyen oğraşıyorlar. Bu felâketler serisinin önüne geçmek ve Sovyetler birliğine hazırlanan harbe mani olmak için 1 Ağustos Harp Aleyhdarı Günü kafile kafile, bütün emekçi vatandaşlarımızı, sokaklarda, fabrika önlerinde, hükûmet binalarının önünde nümayişler yapmaya davet ederiz ve bu nümayişlerde aşağıdaki isteklerimizi ileriye sürelim:

Harp silâhlarının temamen kaldırılması. Hârp için sarfedilen milyonlarca liranın emekçilerin ihtiyaçlarına sarfedilmesi. Bugünkü askerî teşkilât yerine, sovyet şeklinin kabulü. Paşaların ve zabitanın hertürlü imtiyazları yokedilmesi. Askerlerin maaşlarının artırılması. Sovyetlerle hakıkî ve sağlam bir dostluk muahedesi yapılması.

Kahrolsun Türkiye emekçi kütlelerini harbe sevketmeğe çalışan kemalist zenginler hükûmeti!

Yaşasın Sovyetlerin hakıkî dostu Türkiye emekçi kütleleri!

Yaşasın tüm dünya emekçilerinin müdafaa merkezi Uçüncü Enternasyonal!

Yaşasın Türkiye emekçilerinin menfaatlarını elde etmek için halk fırkası hükûmetile boğuşan mücadele eden Türkiye Komünist Fırkası!

1.8.1934
T.K.P. Merkezî Komitesi
tarafından

Burjuvazi için herşey pazarlık konusudur

Kıbrıs sorununa "çözüm" getirmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Ceullar ile "toplumların görüşmeleri" Avusturya'nın Viyana kentinde yapıldı. Gerçekte "görüşmeler"de yoğun bir pazarlık yürütüldü. Pazarlığa konu olan, Kıbrıs ve Kıbrıs halkının yazgısıdır. Pazarlığı yürütenler ise Kıbrıs halkının dışında güçler, ABD, Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs egemen çevreleridir.

Kıbrıs halkı adına konuşan bu çevreler, Kıbrıs'ı paylaşma kavgası yürütüyorlar. ABD Kıbrıs'ta kendisi için bir üs koparabilirse Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanıyabilir. Öte yandan Türkiye, işgal sırasında yağmalayıp talan ettiği, turistik zenginlikleriyle tanınan Maraş kentini kullanılamaz hale getirdikten sonra Maraş'tan vazgeçebilir. Pazarlığın su yüzüne çıkan bu gibi görüntüleri varken daha derinlerde nelerin döndüğünü tahmin etmek zor değil.

Bir ülkenin ve ülke halkının böyle iğrenç pazarlıklara konu olması, emperyalist sistemin, o sistem içinde yer alan kapitalist ülkelerin çürümüşlüğünün, iğrençliğinin göstergesidir. Halklar kendi yazgılarını kendi ellerine alacak ve yazgılarını pazarlık konusu yapanlara karşı son ve kalıcı darbeyi indireceklerdir.

Son günlerde Kıbrıs sorunu yine gündeme geldi. Burjuva basın hergün Kıbrıs'tan sözeder oldu. Kaş'ın 800 metre yakınında olan Meis adası, 12 Adalar da söz konusu.

Kıbrıs adası 1960'a kadar İngiltere'nin sömürgesiydi. 1960 Londra anlaşmasıyla Kıbrıs Cumhuriyeti kuruldu. "Başgösteren Türk soykırımı" gerekçesiyle 1963'lerde Türk burjuvazisi Kıbrıs'ta alıştırma operasyonlarına girişti. Yunanistan'la Türkiye birbirine düşmesin gibi nedenlerle ABD ve NATO ülkeleri bu işgal provalarına karşı çıkarlarken İnönü şöyle diyordu: "Yeni bir dünya kurulur, Türkiye de bu dünyada yerini bulur." Yeni bir dünya dediği dünyada yeni bir denge, yerini bulur dediği ise bu denge içinde Türkiye'nin emperyalistler arasında yer almasıdır. Türk burjuvasinin dışa açılma istemini İnönü bu sözlerle dile getiriyordu.

Türkiye'de kapitalizmin gelişmesiyle birlikte Türk burjuvazisi gözünü dışa döndürmüştü. O zamanlar bu, başka ülkelerin halklarını köleleştirmek, başka ülkeleri sömürgeleştirmek, talan etmek gibi amaçlara yönelikti. 1930'larda ilhak edilen Hatay buna çarpıcı bir örnektir.

1970'lerden bu yana ise Türkiye'de devlet tekelci kapitalizmi vardır. Finans kapital ülke ekonomisine egemendir. Bütün bunların doğal sonucu olarak dışa açılma, sömürgeler elde etmek istemi artık bir süredir sermaye ihracı, emperyalistleşme düzeyinde gündemdedir. Kıbrıs'ın işgali, finans kapitalin bu yöndeki "ihtiyacını" giderme yönündeki kanlı bir girişimdir.

Türkiye emperyalizme bağımlı bir ülkedir. Bu noktadan hareketle Türkiyeli "sol"lar, yarı-sömürge olan ülkelerin sömürgeleri olması olanaksızdır, Amerikan emperyalizmi varken Türkiye Kıbrıs'ı sömürgeleştiremez diyorlar. Bu anlayışla sürekli "kukla burjuvazisi, kukla hükümet, Amerikan kuklaları, Amerikancı faşist cunta" vb. deyimler kullanıyorlar.

Bir kez Türkiye'nin bağımlı olması, yarı-sömürge olduğu anlamına gelmiyor. Türkiye yarı-sömürge değildir. İkincisi, Türkiye'nin kendisinin bağımlı olması, başkalarını kendine bağımlı kılmasına, kendisinin sömürgeler edinmesine hiç de engel değildir. Emperyalist sistem bağımlılıklar, ezme ezilme, çelişkiler ile örülü karmaşık bir ilişkiler hiyerarşisidir. Nitekim, Türkiye finans kapitali ABD istedi diye mi Kıbrıs'ı işgal etti?

Finans kapitalin oluşu dışa açılma istemini birlikte getirir. Türkiye'deki ekonomik-toplumsal gelişmeyi unutarak ne olursa Amerikan emperyalizminden bilmek, Türk burjuvasini aklamak, gözlerden uzak tutmak anlamına gelir. Bir sol örgütün ne olduğunu bilmek istiyorsan burjuvaziye karşı tutumuna bakacaksın.

Kürdistan Türkiye'nin iç sömürgesidir, Kıbrıs ise denizaşırı sömürgesidir. Türkiye gibi ülkelerin nasıl sömürge edinebileceğini ise Lenin çoktan açıklamıştır:

"Bu küçük devletler sömürgelerini çoğunlukla ellerinde tutabiliyorlarsa, bu yalnızca, büyük güçler yağmanın paylaşılmasında bir anlaşmaya varmalarını engelleyen çıkar çatışmalarıyla, sürtüşmelerle vb. çalkalandıkları içindir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.22, s.259)

Büyük güçler arasındaki çıkar çatışmaları küçük devletlere sömürgeler elde etme olanağını sağlıyor. Lenin hiç de küçük devletlerin sömürge edinemeyeceğini söylemiyor. Türkiye'den başka sömürgesi olan daha birçok küçük devlet vardır.

Bugün Türkiye sömürge sahibi olamaz demek burjuva kuyrukçuluğudan başka birşey değildir. Kıbrıs'a Barış Harekatı adı altında yapılan işgal, Kıbrıs'ı sömürge yapmaktan başka sonuç vermemiştir.

"İşgalin ardından 30 küsur resmi ve özel kuruluş Kuzey Kıbrıs'a 'hizmet' götürdü.

"KTFD postası Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlandı. Kuzey Kıbrıs'a gidecek postanın altına Mersin-10 Türkiye yazmak gerekir.

"KTFD'ne telefon-teleks bağlantısı Türkiye üzerindendir.

"KTFD' deniz taşımacılığına Denizcilik Bankası el attı. Kuzey Kıbrıs Havayolları THY'den kiraladığı uçakları kullanıyor.

"TC Zıraat Bankası, KTFD Merkez Bankası olarak ilan edildi. TC'nin tüm bankaları KTFD'nde şubeler açtılar.

"İşgalden sonra bankalardaki Kıbrıs Liralarına elkondu. Bunlar TL olarak geri ödendi. (Kıbrıs Lirası İngiliz Sterlini'nden daha değerli bir dövizdir!)

"KTFD'ndeki KİT'lere Türkiye de ortaktır. Yönetim mekanizması Türkiye'nin elindedir.

"Türkiye Turizm Bankası genel müdürü Kıbrıs Türk Turizm İşletmeleri'nin idare meclisi başkanıdır.

"Tüm veriler, Türkiye finans kapitalinin Kuzey Kıbrıs'ı sömürgeleştirdiğini somut olarak kanıtlıyor." (*Kıbrıs Sorunu*)

Türkiye dünyanın stratejik bir ülkesidir. Finans kapital ülkenin bu konumunu kullanıyor, çelişkilerden yararlanarak emperyalistleşmeye çalışıyor. 1974 Kıbrıs işgalinden hemen sonra ABD'nin Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosuna karşı burjuvazi şöyle sesleniyordu: "Türkiye Sovyet saldırısına karşı NATO'nun kalesidir. Bize neden silah ambargosu uyguluyorsunuz? Sovyetlere karşı bizi silahsız bırakıyorsunuz. Bu tutum düşmanca bir tutumdur." Böyle diyerek ABD'nin tavrını "eleştiriyor" ve ABD'yi "tehdit" ediyordu.

Burjuvazi çelişkilerden yararlanarak emperyalistleşme yolunu temizlemek için böyle yapıyordu. Ama Türkiye sömürgeler edinemez tezini savunanların mantığına kalırsa, bu gibi davranışlar, Türkiye burjuvazisinin ABD'ye karşı "anti-emperyalist savaşımı" sayılırdı. Nitekim böyle sayarak Ecevit kuyruğuna takılanlar da oldu.

Bugün Türkiye burjuvazisinin emperyalistleşme isteğini algılamayan hiçbir sol siyasal güç doğru siyaset izleyemez. Burjuvazi dışa açılmak için herşeyi yapıyor. Onun emperyalistleşme çabasını ancak işçi sınıfımız boşa çıkarabilir, çıkaracaktır.

Eser Erdem, Hamburg

1. Dünya Savaşı 70 yıl önce başlamıştı

1. Dünya Savaşı'nın başlamasının 70. yıldönümü dünya çapında anılıyor.

Türkiye'de okutulan tarih kitaplarından "öğrendiğimiz", bu savaşın bir Sırplı'nı Avusturya veliahtını öldürmesi nedeniyle çıkmış olduğudur. Bu denli yüzeysel bir neden koca bir savaşı açıklayamayacağı için, bunun yanısıra bazı ek açıklamalar da yapılır. Bunlar da birkaç karış daha derine inmekten öteye gidemez.

Bu genel olarak burjuvazinin tarihi kapitalizmde durdurma isteğinin bir yansımasıdır. Türkiye gibi göreceli olarak geri bir kapitalist ülkede burjuvazinin bu genel özelliği çok kaba, çok düzeysiz bir görünüm alıyor. Ama en gelişkin ülkelerde de burjuvazinin aynı "sorunu" var. Yalnız orada "sorun" biraz daha rafine biçimde yansıyor.

1. Dünya Savaşı'nın 70. yıldönümünü anarken, Batı'nın en büyük tarihçileri bile savaşın özünü açıklayamıyorlar. Savaşı ülkelerin farklı bloklar oluşturmalarına bağlayanlar var. Büyük Ekim Devrimi savaşın sonunda doğduğu için, bu devrimin de Avrupa'nın ürünü olduğunu iddia edenler var. Avrupa çapında bir savaşın Dünya Savaşı adını taşımasıyla övünenler ve savaşta Avrupa yıkıma uğradığı için dünyadaki hegemonyasını yitirdiğine üzülenler var. Hepsi, "neden bunca insan öldü" sorusunu soruyor ama hemen hepsi yazılarını bu soruyla, işin mantıksızlığını vurgulayarak bitiriyor. Oysa sorunun yanıtı açıktır.

1. Dünya Savaşı'nda milyonlarca emekçi emperyalist burjuvazinin dünyayı yeniden paylaşımı uğruna can verdi.

1. Dünya Savaşı'nda milyonlarca emekçi, emperyalist burjuvazinin paylaşılmış dünyayı yeniden güç dengelerine göre yeniden paylaşımı uğruna can verdi. 1. Dünya Savaşı'nın başlamasının 70. yıldönümünü anarken çıkarılacak ana ders, söylenecek ana fikir, kapitalizm yıkılmadan insanlığın sürekli aynı tehlikelerle karşı karşıya olduğudur. Neden bu kadar insan öldü? Evet bunda bir mantıksızlık var! Ama bu kapitalizmin mantığının mantıksızlığıdır.

Ölümünün 70. yılında
TEVFİK FİKRET

Tevfik Fikret, Osmanlı egemen sınıflarına karşı halkın yanında yer almış, bu tutumunu şiir ve yazılarında da sürdürmüş bir sanatçıdır. Sinem Katıksız'ın gönderdiği yazıyı yayınlıyor ve ölümünün 70. yılında Tevfik Fikret'i saygıyla anıyoruz.

Sinem Katıksız

19. yüzyılın sonuyla yüzyılımızın başında, bir büyük ozan geldi geçti dünyamızdan. Bu ozanın adı Tevfik Fikret'tir.

Burjuva eleştirmenler, tarihçiler ona hümanist ozan der geçerler. Aslında Tevfik Fikret, ilk naif sosyalist ozanımızdır. Daha doğru bir deyimle, savaşa, kan içicilere karşı, barışsever, yiğit bir ozanımız, gözü pek bir sanatçımızdır. Yaşadığı devrin sömürücülerine, yobazlarına karşı ilk mücadele bayrağını çekenlerin başında gelir. Ne yazık ki Tevfik Fikret'in şiirlerini, yazılarını bugünün gençleri sözlük yardımı olmadan okuyup anlayamazlar. Devrimci ozan A. Kadir'in bugünkü dile çevirdiği "Sis" şiirini gönderiyorum.

Tevfik Fikret'in yaşam öyküsü

Tevfik Fikret 24 Aralık 1867'de İstanbul'da doğdu. Orta öğrenimini Aksaray Mahmudiye Rüştiyesi ve Galatasaray Sultanisi'nde tamamladı (1888). Hariciye İstişare Kalemi ile Sadaret Mektubi Kalemi'nde çalıştı. Galatasaray'ın ilk bölümünde (1894-1895) ve Robert Kolej'de Türkçe öğretmenliği yaptı. Bu döneminde, *Mirsad* dergisinin açtığı "Sitayiş-i Hazret-i Padişahi" konulu şiir yarışmasına katılarak birincilik kazandı. Servet-i Fünun'un yönetimini alacağı 1896 yılına kadar bu dergide üslubuna uygun şiirlerle, şiirin iç yapı unsurlarını araştıran yazılar yayınladı.

Servet-i Fünun'un yönetimini aldıktan sonra (1896) şiirlerinin öz ve biçiminde dönüşümler yapmasına yol açan yeni görüşler kazanan Tevfik Fikret, yaşadığı toplumun insanlarını görmeye başladı. Bu duygularla okuduğu Batılı sanatçıların gerçekçi yapıtları arasında bağlantılar kurdu. Servet-i Fünun çevresinde, zorbalık ve saraydan nefret, hürriyet ve meşrutiyet düşüncelerine bağlanma duyguları içinde daha sonraki kişiliğinin belirtilerini buldu. Toplumun sefalet içindeki insanların şiirlerini yazdıkça, toplumsal sorunlar üzerinde düşünmeye başladı. Bir süre sonra, Edebiyat-ı Cedide akımı içinde birleşen sanatçılarla uzlaşmayarak Aşiyan'a çekildi. 2. Meşrutiyetin ilanına kadar 9 yıl hareket içinde bulunmadı.

Meşrutiyet ilan edildikten sonra Hüseyin Cahit Yalçın ve Hüseyin Kâzım ile birlikte *Tanin* gazetesini çıkardı. Ne var ki iktidara geçen İttihat ve Terakki Fırkası'nın ülkenin yarı sömürge durumuna gelmesine yol açan dışa bağımlı ekonomik ilişkilere girdiğini ve bürokratlarla, paşaların yabancı sermayenin koruyucu kanatları altında "Han-ı yağma"dan paylarını aldıklarını görünce umutsuzluğa düştü, politik çalışmalarını sürdürmedi. Bir süre Galatasaray Lisesi Müdürlüğünde bulundu. Eğitim alanındaki girişimlerinin de tepkiyle karşılanması üzerine de Robert Kolej'deki öğretmenliğine döndü. Yaşamının sonuna kadar bu görevde kaldı.

Servet-i Fünun'a geçmeden hemen önceki yıllarda, eski çalışmalarını toptan yadsıyan Fikret, biçim üzerinde yaptığı araştırmalar sonucu, aruzun yalnızca bir kalıbında kullanılan "müstezad"ı her kalıba uygulayarak, aradığı özlere yeni biçimler bulma yolunda gelişmeler kazandı. Böylece başlangıçta, biçimsel bir zorunluk olarak duyulan ve yeni bir şiir tekniğine yol açan örnekler daha sonra Hasta Çocuk, Balıkçılar gibi, toplumun ezilen katlarındaki insanlarını yansıttığı şiirlerinde özün zorladığı teknik gelişimler olarak kendiliğinden ortaya çıkar. Ne var ki, Nurullah Ataç'ın söyleyişiyle, Fikret gibi şiirimize gerçekten yenilik getiren bir adamın, dilin tadını duyma erdemi olmadığı için, bu teknik gelişmelerin yanısıra dil, iç yapısıyla olduğu gibi sürüp gider. "Bugün mesele Veli dayılar için, münhasıran onların anlayacağı gibi bir yazı dili tasavvur edemiyorum..." diyerek öteki Servet-i Fünuncuların beğenisinden ayrılmayan görüşler ileri sürer.

Dildeki bu kuşkuculuğuna karşın, Divan Edebiyatının, sözcüklerin dilbilgisi içindeki yerine göre koşulladığı uyak anlayışı yerine, kulağa bağlı uyak, (daha sonra) konuşma dilinden yararlanma gereksinmesini duyar. Bütün güzelliği ararken "serbest nazıma" doğru sürekli bir açılma gösterir. Değişik nazım biçimleri deneyerek bu atılımları, dörtlü, beşli kuruluşlarda uyguladığı gibi, ikili, üçlü kuruluşlarda göstermekten çekinmez.

Tevfik Fikret'in dünya görüşü ise, ezilen tabakaların insanlarına acıma şeklinde başlar. Yaşadığı dönemdeki egemen sınıf baskılarının artmasıyla bir takım sorulara dönüşür. Bu sorulara karşılıklar aradıkça, yaşadığı dönemi sınırlayan kültür koşullarını aşarak, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın da dediği gibi "geçmişi olduğu gibi, iyi, kötü atmak ve yeni bir hayata başlamak" zorunluğunu duyar. Bu aşamadan sonra, artık Osmanlı kültür koşullarının değil çağın adamı olmak ister. Özgürlük düşünüsünü somutlamaya başlayınca ekonomik hak ve özgürlüklerinden yoksun bırakılan kitlelere tanınan siyasi özgürlüklerin bir anlamı olmadığını görür ve gösterir.

Tevfik Fikret, 19 Ağustos 1915'te Bebek'teki Aşiyan'ında şeker hastalığından öldü.

Ulusçuluk akımının hızlanmasına katkıları olan Tevfik Fikret, hem hilafetçilere, hem de savaştan başka birşey düşünmeyen kan içiçilere karşı çıktığı için, ulusçuluk akımının arkasında sosyalist fikirlerin yerleşip tutunmasına öncülük etmiştir. Devrimci edebiyatımızın üç temel direği olan Nazım Hikmet, Sabahattin Ali, Sadri Ertem birer Tevfik Fikret hayranıdırlar. Tevfik Fikret, sosyalist fikirlerin rahatça geçmesi için ilk köprüyü kuran, büyük bir insandır. O'nu her yıl anacağız. Geriye kalan yaşamımızla da yeni birşeyler söylemeye, daha doğrusu devrim savaşımına katkıda bulunmaya özen göstereceğiz.

KAYNAKLAR: Yaşar Nabi Nayır (Tevfik Fikret, 1952), Ahmet Hamdi Tanpınar (Tevfik Fikret, 1937), Sabiha Sertel (Tevfik Fikret, İdeolojisi, Felsefesi, 1946), Kenan Akyüz (Tevfik Fikret, 1947), M. Kaya Bilgegil (Tevfik Fikret'in İlk Şiirleri, 1970), Mehmet Bayrak (Tevfik Fikret, 1973), Attila Özkırımlı (Tevfik Fikret, 1978), A. Kadir (Bugünün Diliyle Tevfik Fikret, 1967).

SİS

Gene bir sis kaplamış ufuklarını, inatçı bir sis,
gitgide büyüyen bir ak karanlık.
Ağırlığı altında ne varsa sanki yok olup gitmiş,
kalmış ortada kala kala bir tozlu yığın,
o tozlu, korkunç yığına bakan göz
şaşırır titrer, ilerisine gidemez.
Ama sen hak ettin bu karanlık, kalın örtüyü,
bu örtü tıpatıp sana uydu, ey kanlı toprak,
ey zulümler meydanı, ey yaldızlı ülke,
döktüğü kanla, çektirdiği acıyla çalım satan!
Ey gösterişin, şatafatın beşiği ve mezarı,
oldum olası imrenilen kraliçesi Doğu'nun!
Ey kanlı sevgilileri, kılı kıpırdamadan
zevk ve sefaya susamış bağrında emziren!
Ey Marmara'nın mavi kucağında
ölüm uykusuna dalmış diri,
ey köhne Bizans, büyücü kocakarı,
ey bin kocadan arta kalan el değmemiş dul,
gene de güzel görür, taptaze görür seni,
gene de üstüne titrer sana bakan.
Ne kadar tatlı, cana yakınsın, ne kadar,
süzgün, mavi gözlerinle sen uzaktan!
Oysa ne farkın var kirli kadınlardan senin,
hiçbir şey umurunda değil, belli,
ne bunca acı türkü, ne bunca kan ağlayan!
Sen kurulurken katmış olmasın bu hain el
senin temeline zehirli suyunu kötülüğün.
İşte her yanda ikiyüzlüğün kiri,
nereye baksan çekememezlik, nereye baksan
çıkarcılık,
nereye baksan hergelelik, yalan dolan.
Demek yükselmek yanlız bunlarla oluyor.

Koynunda barınan nice yaratık arasında
kaç tanesinin alnı açık, yüzü ak?

Örtün, ey İstanbul, kanlı toprak,
örtün, kart orospu, örtün, hiç uyanma!

Ey gürültüler, patırtılar, cakalar, şanlar, alaylar,
katil kuleler, kapkaranlık, zindanlı saraylar.
Sağlam mezarı onların, ulu tapınak,
onurlu taş direkler, bağlı devler gibi,
geçmiş günleri gelecek günlere anlatmakla görevli,
ey kale duvarları, şehri dolanan, çepeçevre,
dişleri düşmüş kafatasları gibi, sırıta sırıta.
Ey kubbeler, tanrıya yakaran yapılar,
ey minareler, sözde kalmış doğrularsınız.
Ya siz, damları çökmüş medreseler, mahkemecikler!
Selvilerin kara gölgelerinde birer yer tutmuş,
geçmişlere rahmet dileyen mezar taşları,
ey sabırlı dilenciler sürüsü!
Türbeler, bizde ne gürültülü anılar uyandırırsınız,
ama yatarsınız birşey demeden, ey atalar,
sessiz sedasız!
Tozun toprağın, çamurun savaş alanı, sokaklar!
Ey yangın yerleri, uğursuzların geceledıği,
bir olay sayıklarsınız her açılan yaradan.
Kara damlı, kendi halinde, fukara evler,
ayağa kalkmış birer yas gibi durursunuz.
Ne kadar da dokunaklı somurtuşunuz var,
leylekler, çaylaklara yuva olmuş tasalı ocaklar,
uzun yıllar, besbelli, tütmek nedir, unutmuşsunuz!
Ey kuru ağızlar, açlıktan kazınınca mideler,
her alçak lokmayı yutmaya hazırsınız!
İşte toprağın bereketi, işte bütün yiyecek içecek.
İşte elini uzatsan herşey eline değecek,
böyleyken aç yaşa, işsiz güçsüz yaşa,
boş yere gökten, tanrıdan dilen dur
ekmeği, aşı, kurtuluşu, rahatı,
bu ne biçim tanrıya sığınma, ikiyüzlü, alçakça!

Sesler çıkarırsınız köpekler gibi,
oysa konuşan yaratıklarsınız, onurlu ve değerli,
sövülüyor bu nankörlüğe çığlıklarla!
Ağlarsınız boşuna, gülersiniz zehir gibi.
Küfreden gözler yoksulluğu söyler, açlığı, kederi.
Namus, masalların boşluğunda bir anı.
Adamı yukarılara çıkaran yol, el etek öpme yolu.
Yakınması senin yüzünden bütün
öksüzlerin, dulların, arkasızların,
senin yüzünden bütün, ey silahlı korku!
Nasıl dokunulmaz olacak, özgür olacak
şöyle bir soluk almayla kişi,
söyle, ey kanun denen efsane!
Ey tutulmayan sözler, sonsuz yalan!
Ey mahkemelerden her gün kovulan hak!
Ey kuşkunun pençesinde her gün kıskıvrak,
duygusuz,
ta yüreklere dek uzanan gizli kulak,
senin korkundan ağızlar sımsıkı kilitli.
Seni hor görüyorlar, halkım için dökülen alınteri!
Ey kalem ve kılıç, siyasi iki mahkum,
ey doğruluk ve yiğitlik,
unutulmuş yüzlersiniz artık!
Ey kodamanlar ve kuyrukları onların,
pısırıklar, çekingenler, korkaklar sizi,
nasıl da alışmışsınız iki büklüm yaşamaya,
adınızın sanınızın da maşallahı var hani!
Ey yere eğilmiş kafalar, ak pak, ama tiksindirici!
Ey genç kadın ve ardından koşan delikanlı!
Ey kahırlı ana, ey dargın karı koca!
Ya sizler be çocuklar,
anasız babasız, başıboş yavrucaklar, ya sizler...

Örtün, ey İstanbul, kanlı toprak,
örtün, kart orospu, örtün, hiç uyanma!.

Gençleri birleştirmeye çalışıyoruz

Temmuz sonunda Ludvigshafen şehrinin önemli bir gençlik merkezi olan Treff-Enternasyonal gençlik evinde çok sayıda Türkiyeli ve Alman gencin katıldığı bir eğlence yaptık. Oldukça başarılı geçen eğlencemizin amacı, Mannheim'da sivil polisler tarafından vurulan ve daha sonra tutuklanan yoldaşlarımızın serbest kalışlarının kutlanması, yabancı düşmanlığının kınanması ve gençliği bir araya getirmek, kaynaştırmaktı.

İlk adımda düzenli olarak gidip çalışmalarına katıldığımız gençlik evinin dayanışmasını alıp çalışmalara koyulduk. Yaygın bir şekilde gençliği çağırdık. İzin mevsimi olmasına rağmen katılım oldukça yüksek oldu.

Açılış konuşmasını yapan arkadaşımız eğlencenin anlamını anlattı. Gençlik evinin sorumlusu Alman arkadaş da bir konuşma yaparak, bu günün önemini anlattı ve Alman arkadaşların da bizimle dayanışma içinde olduğunu belirterek, bu tür eğlencelerin ileride daha sık yapılmasını diledi. Daha sonra folklor oynanıp, saz çalındı. Ayrıca gençler yabancı düşmanlığına karşı break-dans yarışması yaptı. Elma ve yoğurt yeme yarışmalarında gençler hem eğlendi hem de çekiştiler. Bağış kampanyasına oldukça yüksek bir miktar bağış yapıldı.

Gençlik eyleminden bir görüntü

Gençler bu günde birbirleriyle tanıştılar ve arkadaşlık kurdular. Bu tür eğlencelerin sık sık yapılması dilekleriyle biten eylemimiz, ayrıca bizlere deneyim kazandırdı.

Çevremizde oldukça yüksek bir potansiyele sahip olan gençliğe hitap edebilmek zor ama zevkli bir çalışmadır. Özverili ve bilinçli çalışma gerektiriyor. Almanya'daki ve özellikle bölgemizdeki Türkiyeli gençliğin varolan çeşitli sorunlarından hareket ederek onlarla ilişki kurmak gerçekten olumlu sonuçlar verecektir.

Örneğin: Bedelli askerlik, yabancı düşmanlığı, meslek eğitimi, ya da daha fazla kültür ve spor olanakları için savaş vb. gençliğin enerjisinin yönlendirilebileceği alanlardır. Bizler eğer bu alanları iyi işleyebilirsek, enerji dolu gençliği, kendisini yok etmek isteyen bu düzene karşı savaşıma çekebiliriz.

Gençlik toplumun önemli ve savaşkan bir kesimini tuttuğundan dolayı çalışmalarımıza aynı önemi vermeliyiz. Komünistler işçi sınıfının yanı sıra devrimci gençliğin de istemlerini biliyor ve bu istemlerin çözüm yolunu doğru gösteriyorlar.

Bölgemizdeki gençlik çalışsını tüm yaratıcılığımız ve gücümüzle sürdüreceğiz.

Kemal Fırat, Mannheim

Bölücülük çabaları burjuvazinin umutsuzluğunu g st riyor

Bölücülük çabasının en önemlisi sendikal alanda gerçekleşirken, bir başka önemli çaba da kadınlara yöneliktir. Kavgaya hazırlanan halkı kadın-erkek diye karşı karşıya getirmeye çalışıyorlar.

Halkta öylesine bir öfke birikmiştir ve burjuvazi bu durumda öylesine umutsuzluk içindedir ki, son sıralarda yoğun bir bölücülük kampanyası yürütüyor.

Gerek kıdem tazminatı tartışmasıyla, gerekse genel olarak işçi-memur ayrımı konusu çok çirkin bir biçimde işleniyor. Örneğin, Kalemli, işçiler en iyi korunan kesimdir, memurlar daha kötü durumda dedi.

Sonra aydınlar dilekçesini imzalayanlara tavırları da çok ilginçtir. İfadelere göre, şehirlere göre böldüler. Sayıyı düşürdüler ve Özal da utanmadan 1383 kişi yerine 56 kişinin yargılanması demokraside ne büyük adım attığımızı gösteriyor dedi. Dilekçeye imza atanları birleşik göstermek istemiyorlar. Üstelik dilekçeye imza atan bazı kişilerle ilgili çeşitli olayları gazete sayfalarında manşete çekerek, dilekçeyi imzalayanları karalamaya çabalıyorlar.

Bölücülük çabasının en önemlisi sendikal alanda gerçekleşirken, bir başka önemli çaba da kadınlara yöneliktir. Kavgaya hazırlanan halkı kadın-erkek diye karşı karşıya getirmeye çalışıyorlar.

Önce ABD'de "iki Türk"ün başına gelmiş bir olayı günlerce manşete çektiler. Olaya karışan kadınlara "canavar kadınlar" diye adlar taktılar. Cinayet, saldırı vb. tür olayları verişlerindeki iğrençlik bir yana, bu "canavar kadınlar" hikayesiyle basında kadınlara karşı bir kampanya başladı.

Adı aydınlar dilekçesinde de geçmiş olan İbrahim Tatlıses'in karıştığı dövme olayını haber diye verdiler. Konunun işlenişi her yönüyle kadınlara bazı yönleriyle de Tatlıses'e ve aydınlar dilekçesini imzalayanlara karşı bir anlam taşıyordu. Ardından dövme olayına ilişkin dava konu edilmeye başlandı. Bu davanın kadın hakimi, kadın dövmekle suçlanan kişiyi serbest bırakınca, bu kez "kadın hakim" suçluyu serbest bıraktı diye kadın düşmanı bir propaganda başlattılar.

Sonra devlet işletmelerinde toplu sözleşmede taraf diye kurulan işveren kurulundan bir kadın, %30 zammın işçilere yeteceğini söyledi. Bunu da kadın işte böyle söylüyor havasında verdiler.

Kapitalizm tarihsel anlamda gericileştikçe, hele bir de bunalımlar içindeyse, aynı zamanda iğrençleşiyor da. Haksız, çirkin, çürük olayları hem kendisi yaratıyor, hem de en çirkin bir biçimde kendi çıkarlarına kullanmaya çalışıyor. Bu olgu özellikle kadınları ilgilendiren sorunlarda daha net açığa çıkıyor.

Ama kadınlara karşı yürütülen son kampanya bir önemli gerçeği daha açık ediyor. Burjuvazi emekçi kadınların öfkesinden fazlaca korkmaya başladı.

Siyasal tutuklularla dayanışma eylemi yaptık

Zindanlarda direnen devrimcilerle dayanışma amacıyla hazırladığımız bir pankartı Türkiyelilerin yoğun oldukları bir bölgede astık.

Sabah 6.30'da astığımız pankart çevredeki Türkiyeli ve Fransızlar tarafından ilgiyle karşılandı. İyi bir propaganda etkisi oldu. Pankartımız öğleden sonra saat 3'te polis tarafından indirildi.

Burjuvazinin döktüğü kanların, aldığı canların hesabını soracağız.

Mehtap Sönmez, Paris

Kalabalık bir semte astığımız pankart büyük ilgi topladı.